

***Ripensia* în Divizia Națională (1932–1933)**

***The Ripensia* team in the National Division (1932–1933)**

EUSEBIU NARAI*

Abstract: Journalists from the *West* analyzed, pertinently, the preliminary draft of the **National Division**, constituted according to the Italian model, preliminary draft sent by the Federal Office to the profile leagues in the country. **Ripensia** has maintained its practice of organizing several friendly matches before international matches. In the pages of the Banat daily, the actions of some groups from Oradea (**C.A.O., Crișana**) and Bucharest (**C.F.R., Macabi**) to illegally “borrow” players of a certain value, taking advantage of certain provisions of the regulation regarding the certification of players, were also captured. Before the tournament in France, **Ripensia** was forced to acquire experienced players who came either from other teams from Timișoara, such as **Kadima** or **R.G.M.T.**, or from the renowned Cluj team **University**. The participation of **Ripensia** in the National Division required the granting of a separate regime to the professional teams, which would allow the team from Timișoara to cover the financial deficit. In 1932, there were quite dangerous value fluctuations of the **Ripensia** team in the matches played in the National Division. Many times, the technicality of the professional team from the city of Timișoara was not enough to defeat the aggressive and fast game of some teams from Bucharest. Unfortunately, many times, through various methods, the initiators of the National Division protected the clubs from the Capital, a fact that deeply displeased the management of the **Ripensia** club and generated vehement criticism in the pages of the daily the *West*. The quality of **Ripensias** matches sometimes depended on refereeing errors or the hostile atmosphere created by other teams. At the end of 1932, there was an interpenetration of political and sports life, at least at the football level. In 1932, **Ripensia** also participated in the **Hutchinson Cup**, but its results were below expectations, because the team was not sufficiently welded following the latest changes in the official team. In 1933, **Ripensia** won most of the matches played, achieving an impressive goal difference, thanks to the stability of the team and the maintenance of the style of play. Almost every time they lined

* Lect. univ. dr., Universitatea de Vest din Timișoara, e-mail: eusebiu.narai@yahoo.com.

up: Zombory-Bürger, Hoksary-Deheleanu, Kotormany, Lakatos II-Bindea, Al. Schwartz, Ciolac, Raffinsky, Dobay. The practice of friendly, domestic and international matches, as well as participation in the **Hutchinson Cup**, continued. The amendment of the sports legislation allowed the recovery of *Ripensia's* income. King Carol II was among *Ripensia's* ardent fans. In the middle of November 1933, the rules for legitimizing the players were radically changed, drawing a "red line" between amateurism and professionalism, with beneficial effects on *Ripensia*.'

Keywords: Romania, Banat, National Division, football, Ripensia.

Bogdan Popa consideră că există o legătură foarte strânsă între industrializare, urbanizare, modernizare și sport, ceea ce a determinat apariția unor discrepanțe majore între diferite provincii ale României interbelice, în special între Transilvania și Banat, pe de o parte, respectiv Vechiul Regat și Basarabia, pe de altă parte, rivalitatea manifestată, adeseori, între „ardeleni” și „regățeni” în plan sportiv fiind suplinită de o serie de declarații și măsuri administrative care au agravat această stare de lucruri¹. În egală măsură, între cele două războaie mondiale, centralismul promovat de guvernele care s-au succedat la cârma României s-a reflectat și pe terenurile de sport, creându-se iluzia supremației sportive a Bucureștiului². Conform lui B. Popa, dominația sportivă a bănațenilor a fost explicată, în perioada interbelică, prin prisma teoriilor „rasiale” și a „psihologiei popoarelor”, utilizate în cercurile științifice și politice de dreapta și chiar de extremă dreaptă³. Același autor constată, în perioada amintită, preponderența cluburilor „corporative”, care-și desfășurau activitatea pe lângă fabrici, uzine, companii comerciale sau instituții particulare; în paralel cu acestea funcționau numeroase societăți ce reuneau persoane cu meserii și locuri de muncă diferite, asociații ale funcționarilor din administrația centrală și locală (ministere, primării, tribunale), unităților militare, universităților sau organizațiilor de tineret⁴. Bogdan Popa susține faptul că a existat o permanentă antiteză între naționalismul militant al conducătorilor sportivi din Vechiul Regat, care exprimau optica României după unirea din 1918, și regionalismul omologilor din teritoriile alipite, deschis colaborării cu minoritățile etnice și conștient de propria superioritate⁵.

¹ Bogdan Popa, *Educație fizică, sport și societate în România interbelică*, Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2013, p. 148.

² *Ibidem*, p. 149.

³ *Ibidem*, p. 150.

⁴ *Ibidem*, p. 153.

⁵ *Ibidem*, pp. 157–158.

Am considerat utilă prezentarea punctului de vedere exprimat de către Bogdan Popa, cu care suntem de acord în mare măsură, pentru că fotbalul a căpătat, în veacul XX, o latură socială deloc de neglijat și existau, încă, la nivelul mentalului colectiv, o serie de percepții negative la adresa minorităților naționale care reprezentau, conform recensământului din 1930, aproape o treime din populația României. Acest gen de atitudine se reflecta și în viața sportivă, în general, și în fotbal, în particular.

În studiul de față au fost utilizate două metode, *comparația* și *analiza*. De asemenea, informațiile provin din lucrări de specialitate, din articole incluse în reviste de profil apărute după 1989, dar și în presa de epocă, un accent deosebit fiind pus pe rubricile dedicate **Ripensiei**, apărute în cotidianul bănățean *Vestul*, ai cărui redactori erau, „trup și suflet” alături de echipa-fanion a acestei provincii istorice.

În analizarea comportamentului pe teren al echipei profesionale timișorene, am luat în calcul o serie de factori care și-au pus amprenta, fără îndoială, pe jocul lui **Ripi** într-o etapă sau alta. Pornind de la lucrările domnului prof. univ. dr. Victor Neumann, am înțeles ce însemna, de fapt, fenomenul interculturalității în Banat și modul în care s-a manifestat, în toate resorturile, inclusiv în plan sportiv și în „lumea fotbalului”; în egală măsură, prin prisma explicațiilor detaliate oferite în aceste lucrări, am putut să obțin o imagine de ansamblu asupra principalelor curente de opinie care „traversau” România interbelică și se reflectau asupra modului de percepție a unei echipe cosmopolite, multietnice și pluriconfesionale, care exprima însăși spiritul Timișoarei și chiar al unei întregi provincii.

În ciuda piedicilor de tot felul, anul 1932 începea sub auspicii bune pentru **Ripi**. Rubrica sportivă a cotidianului bănățean preciza faptul că „scandalul Schwartz”, determinat de solicitarea acestuia de reamatorizare, adresată forului central din București, s-a stins relativ rapid. Deoarece era suspendat de câțva timp și datora suma de 57.000 lei clubului, din perioada stagiului militar, Schwartz s-a prezentat din proprie inițiativă în fața conducerii **Ripensiei**, promițând că va juca, și în continuare, sub culorile clubului profesionist. De îndată, conducerea clubului a dispus să i se acorde lui „Șobi” toate retribuțiile din trecut, inclusiv cele din luna ianuarie. Între timp, înainte de a pleca într-un turneu în Franța, conducătorii clubului orădean **C.A.O.**, neîncredători în forțele proprii, au încercat să achiziționeze ilegal jucători din principalele orașe ale țării, fapt consemnat de ziarul *Vestul*: forul profesionist local s-a sesizat, la timp, de acțiunea de achiziționare a lui Bürger, Ciolac, Kotormanyi și Hrehuss, trimițând o telegramă, în acest sens, F.R.F.A.-ului, care anunța clubul timișorean că au fost luate toate măsurile necesare pentru a împiedica gruparea **C.A.O.** de a-și putea întări efectivul prin elemente necedate de cluburile respective; deoarece clubul de pe Valea Crișurilor a ignorat decizia forului de conducere central,

trimițând un nou agent, Schwartz, la Timișoara, pentru aceleași „meschinării” consacrate, se solicita o atitudine mult mai fermă din partea F.R.F.A., pentru încetarea acestor operațiuni ilegale ale **C.A.O.**, interzicându-se chiar și turneul proiectat de acest club⁶.

Acțiunea „agenților orădeni” a continuat, conform cotidianului bănățean, „așii” **Ripensiei**, Bürger și Ciolac fiind convinși, până la urmă, să participe la turneul francez al grupării **C.A.O.** *Vestul* consemna avertismentul dat de conducerea clubului profesionist timișorean celor doi jucători amintiți mai sus privind suspendarea lor, în cazul plecării în Franța. Sesizată, în aceeași manieră precum F.R.F.A., Comisia Centrală a Profesionalismului a ridicat dreptul de joc al celor doi ripensiști. Deoarece Bürger și Ciolac erau profesioniști, adică aveau încheiat un contract cu clubul sub culorile căruia jucau, nu puteau părăsi sediul grupării din orașul de pe malurile Begăi fără acordul conducerii și nu se puteau transfera la altă echipă decât dacă obțineau, în prealabil, rezilierea contractului. Ambii ripensiști urmau să fie trimiși în fața Comisiei disciplinare a profesionalismului: „Confirmarea suspendării celor doi jucători o va aduce, din partea centrului, dl. dr. Leucuția, care sosește azi în orașul nostru”⁷.

Cotidianul bănățean critica, la sfârșitul lunii ianuarie 1932, echipa de la conducerea F.R.F.A., în special cuplul Beillis-Luchidi, pentru „bețele în roate” pe care le puneau **Ripensiei**, inclusiv pentru sprijinirea cererilor de reamatorizare ale jucătorilor Schwartz și Bürger, prezentate în paginile unui ziar din Capitală, precum și pentru împiedicarea lui **Ripi** de a participa la un turneu în țările baltice⁸.

Totuși, conform ziarului *Vestul*, în urma cererii înaintată de **Ripensia**, la finele lunii februarie 1932, F.R.F.A. a dispus suspendarea grupării orădene **CAO**, care și-a procurat, în mod ilegal, jucătorii Bürger și Ciolac. Se preconiza chiar deschiderea unei anchete conduse de procurorul Birăescu, președintele Ligii de Nord⁹.

Consider că începutul anului 1932 a demonstrat părțile pozitive și negative ale implicării Federației Române de Fotbal în activitatea cluburilor de profil din țara noastră, cu precădere a **Ripensiei**: pe de o parte, sprijinirea cererilor de reamatorizare ale jucătorilor Schwartz și Bürger, precum și împiedicarea lui **Ripi** de a participa la un turneu în țările baltice; pe de altă parte, suspendarea grupării orădene **CAO**, care achiziționase, în mod ilegal, doi dintre jucătorii echipei profesionale timișorene (Bürger și Ciolac), în vederea efectuării unui turneu în Franța.

⁶ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 428, miercuri, 13 ianuarie 1932, p. 3.

⁷ *Idem*, nr. 429, joi, 14 ianuarie 1932, p. 2.

⁸ *Idem*, nr. 431, sâmbătă, 16 ianuarie 1932, p. 2.

⁹ *Idem*, nr. 469, miercuri, 2 martie 1932, p. 3.

Tot la sfârșitul lunii februarie 1932 a avut loc primul meci al noului sezon, dintre echipele **Ripensia** și **Electrica**, încheiat cu scorul 6:3, în favoarea lui **Ripi** (la pauză, 2:2), consemnat în paginile ziarului *Vestul*. Era vorba despre un simplu meci amical, „de antrenament”, pe terenul **Electrica**, situat pe Aleea Dumbravei, curățit de zăpadă. La meciul amintit, **Ripensia** a aliniat următorul „11”: Bürger, Schwartz, Zombory, Agner, Hrehuss, Kotormany, Raffinsky, Beke, Dobay, Lakatos și Semler. În timpul jocului, la **Ripensia** s-a afirmat linia de atac, iar, dintre mijlocași, „fachirul” Kotormany s-a prezentat într-o formă foarte bună¹⁰.

Conform cotidianului bănățean, la începutul lunii martie 1932, Biroul Federal a trimis **anteproiectul Diviziei Naționale**, constituită după model italian, ligilor de profil din țară. Anteproiectul prevedea că cele două serii din Divizia Națională urmau să se alcătuiască prin tragere la sorti „în așa fel încât, într-o serie, să nu figureze două grupări din aceeași localitate”. Punctele 5 și 6 din anteproiect se dovedeau la fel de interesante. Astfel, conform **punctului 5**, echipele clasate primele în seriile lor urmau să dispute un meci dublu de finală, adică unul pe teren propriu și altul pe terenul adversarului; în caz de egalitate de victorii și de raport de goluri, trebuia să aibă loc un al treilea joc decisiv, pe teren neutru; echipa câștigătoare purta titlul de campioană a României și trebuia să primească o diplomă și 15 medalii de aur pentru jucători. De asemenea, **punctul 6** din anteproiectul menționat mai sus prevedea că echipele clasate ultimele în seriile lor trebuiau să joace un meci dublu de baraj; în egală măsură, echipa învinsă pierdea locul din Divizia Națională în beneficiul echipei campioane a ligilor pe anul respectiv și trecea, în mod automat, în prima categorie a districtului de reședință; echipa învingătoare era obligată să joace un meci de baraj dublu cu echipa clasată a doua în campionatul ligilor; echipa învingătoare urma să joace în Divizia Națională, iar cea învinsă în prima categorie a districtului respectiv¹¹.

Anteproiectul Diviziei Naționale includea și următoarele puncte importante, precum consemna cotidianul *Vestul*. De pildă, în **articolul 8** se preconiza că grupările sportive care participau la campionatul Diviziei Naționale trebuiau să dispună de o arenă de joc bine împrejmuită, cu dimensiuni minime de 60 × 100 m, înzestrată cu tribune și instalații confortabile. În baza **articolului 9**, cluburile trebuiau să dispună, până la data de 1 august 1932, de o garanție de 20.000 lei în numerar, din această garanție, Comisia Campionatului Național (C.C.N.) putând acoperi toate datoriile rezultate din neexecutarea obligațiilor regulamentare de către grupările deponente. Conform **articolului 14**, nu puteau arbitra jocuri de Divizie Națională decât arbitri federali; fără acordul prealabil, în scris, al grupărilor interesate, Federația nu putea desemna, pentru arbitrajul

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 474, marți, 8 martie 1932, p. 3.

jocurilor de Divizie Națională, decât arbitri care nu făceau parte din districtele echipelor prezente¹².

Alte puncte din **Anteproiectul Diviziei Naționale** au fost prezentate, fără comentariile aferente, în paginile cotidianului *Vestul*. **Articolul 19** preconiza că, în cazul când o grupare din Divizia Națională nu se prezenta de trei ori sau nu plătea indemnizațiile prevăzute la art. 16, putea fi eliminată din Divizia Națională. Conform **articolul 20**, C.D.N. putea delega persoane de încredere, care să asiste la jocurile de fotbal, cu obligația de a raporta asupra desfășurării jocului în general, asupra disciplinei publicului, a atitudinii conducătorilor echipelor și a jucătorilor, înainte, în timpul și după terminarea jocului; în baza rapoartelor acestora și fără altă procedură, C.C.N. putea stabili culpe și pronunța pedepse. **Articolul 22** prevedea că Secretariatul Federației urma să informeze ligile respective despre sumele convenite din taxa federală, de fiecare joc pentru Divizia Națională. În baza **articolului 23** din anteproiectul amintit, districtele urmau să primească la timp, din partea Comisiei D.N., programul Diviziei Naționale. De asemenea, **articolul 25** preciza că niciun jucător nu putea participa la un meci de Divizie Națională, în cazul în care carnetul său de legitimare nu era prezentat arbitrului înaintea jocului. În sfârșit, **articolul 26** sublinia că toate litigiile dintre grupările din Divizia Națională, în legătură cu jocurile de campionat dintre aceste grupări, trebuiau judecate – în primă instanță – de către C.C.N., cu drept de apel la Biroul Federal¹³.

În concluzie, *anteproiectul Diviziei Naționale*, constituită după model italian, cuprindea reguli foarte stricte, care puteau soluționa majoritatea problemelor cu care se confrunta fotbalul românesc, însă, din păcate, curând după înființarea sa, competiția – de multe ori neloială – dintre amatorism și profesionalism sportiv s-a intensificat.

Merită amintit, de asemenea, meciul amical **Ripensia – Ilsa**, care a avut loc pe arena *Electrica*, la începutul lunii martie 1932, încheiat cu scorul 4:1 (la pauză, 0:1), de fapt un meci de antrenament al lui *Ripi* înaintea turneului francez¹⁴.

Consider că **Ripensia** și-a păstrat „tabieturile” la începutul anului 1932, mai ales cel privind organizarea a numeroase meciuri amicale înaintea partidelor internaționale.

Ziarul *Vestul* consemna, la mijlocul lunii martie 1932, un fenomen îngrijorător: cooptarea unor jucători de la **Ripensia** în alte echipe din țară. Acest procedeu era determinat, fără îndoială, de „scăpările” sistemului mixt al jucătorilor, introdus de curând. În acest sens, Bürger și Ciolac au fost cooptați de echipa orădeană **C.A.O.** pentru turneul său din Franța, încheiat cu rezultate nesatisfăcătoare. Așadar, deși spera să-i împrumute, cu acordul **Ripensiei**,

¹² *Ibidem*.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*, p. 4.

pentru turneul francez, **C.A.O.** s-a confruntat cu o situație neașteptată: la o lună după încheierea acestui periplu internațional, Ciolac a fost cooptat de gruparea bucureșteană **C.F.R.**, la insistențele emisarului acesteia, Bauer, iar Bürger întârzie să se prezinte la clubul timișorean. În plus, clubul **Macabi**, din Capitală, a reușit să-l legitimizeze pe Schwartz, cel care datora **Ripensiei** suma de 48.525 lei. În fața acestei ofensive ilegale a celor două cluburi bucureștene, gruparea orădeană **Crișana** viza cooptarea, în rândurile sale, a doi ripensiști de certă valoare: Semler (Zemler) și Bürger¹⁵.

După părerea mea, noul regulament privind certificarea jucătorilor a fost speculat, în mod abil, de câteva grupări orădene (**C.A.O.** și **Crișana**) și bucureștene (**C.F.R.** și **Macabi**), rivale între ele, pentru a „împrumuta” ilegal ripensiști de talie internațională.

Conform ziarului *Vestul*, la sfârșitul lunii martie 1932 au survenit o serie de schimbări în echipa profesionistă, inerente turneului din Franța. Nereușind să obțină rezilierea contractului cu **Ripensia**, Schwartz («Șobi»), stabilit în Capitală, a fost nevoit să revină în Timișoara, în baza deciziei comitetului Ligii de Vest. În schimb, Ciolac, legitimat la **C.F.R.**, s-a stabilit definitiv la București. În urma acestor modificări de ultimă oră, lotul **Ripensiei** va fi completat cu Moravetz, o nouă achiziție a conducerii clubului, cu Schwartz, fostul fundaș al grupării timișorene **Kadima**, și cu portarul Făgărășeanu. În momentul respectiv, **Ripensia** putea alinia, atât pentru partidele interne, cât, mai ales, pentru turneele din străinătate, o formulă care părea „de succes”: Zombory, Hoksary, Schwartz, Bürger, Hrehuss, Kotormany, Moravetz, Raffinsky, Beke, Schwartz, Dobay, Wetzer, Semler, Lakatos, Făgărășeanu, la care se adăuga și Deheleanu, încă jucător la **Universitatea Cluj**¹⁶.

La începutul lunii aprilie 1932, aflăm, din cotidianul *Vestul*, faptul că **Ripi** avea probleme destul de serioase cu unii dintre jucătorii săi: Ciolac, stabilit la București și dornic să joace sub culorile clubului **C.F.R.**, a solicitat, fără succes, Federației Române de Fotbal să-i acorde dreptul de a participa la meciurile amicale, cazul său urmând să fie discutat la prima ședință a Ligii de Vest; Moravetz a fost „predat” de **R.G.M.T.** clubului **Ripensia**; Zombory a fost grav rănit la meciul desfășurat la Marsilia; „omul lui Beillis, bucureșteanul Făgărășeanu, necorespunzând nici pe departe, organizatorii «pro» tratează cu un portar din Budapesta, ce ar urma să plece în Franța”¹⁷.

Consider că noua formulă de joc folosită de **Ripensia**, începând din aprilie 1932, a fost strict determinată de necesitatea achiziționării unor jucători cu experiență de la alte echipe timișorene (**R.G.M.T.**, **Kadima**) sau de la o prestigioasă

¹⁵ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 478, sâmbătă, 12 martie 1932, p. 3.

¹⁶ *Idem*, nr. 488, joi, 24 martie 1932, p. 3.

¹⁷ *Idem*, nr. 499, joi, 7 aprilie 1932, p. 3.

echipă clujeană (**Universitatea**), dar și de întârzierea în rezolvarea problemei „împrumuturilor” ilegale practicate, în dauna lui **Ripi**, de grupările orădene și bucureștene amintite mai sus.

După o serie de meciuri internaționale, la 24 iulie 1932, *Vestul* consemna succesul **Ripensiei** la Oradea, prin înfrângerea echipei **Stăruința** cu scorul 4:1 (la pauză, 2:1). Scorul a fost deschis de echipa orădeană, prin Kiss, **Ripi** asigurându-și victoria prin golurile înscrise de Ciolac, într-o formă „de zile mari”, Raffinsky (2) și Kotormany, în condițiile în care locul de mijlocas, ocupat – până atunci – de „Raffi”, a fost preluat de Agner, ceea ce s-a dovedit a fi o „mișcare” inspirată din partea antrenorului **Ripensiei**¹⁸.

În cursul lunii iulie 1932, **Ripensia** a rezolvat o problemă „spinoasă” de apărare, prin angajarea a doi noi portari, Stoetz și Babin. Fost jucător la echipa vieneză **Donaustadt**, Babin era român bănățean și promitea ferm conducerii clubului profesionist că se va stabili definitiv în orașul de pe Bega¹⁹.

După părerea mea, maniera în care **Ripensia** a rezolvat problema angajării unor noi portari, în perspectiva unor meciuri dificile în compania unor echipe „cu greutate” din alte orașe ale țării, reliefează capacitatea conducerii clubului de înțelegere a nevoilor stringente ale lui **Ripi**.

Conform cotidianului *Vestul*, la finele lunii iulie 1932 **Ripensia** a rezolvat, prin diverse modalități, „disputele” cu unii dintre jucătorii săi. Astfel, de pildă, pe de o parte, salarizarea jucătorilor profesioniști devenea „o chestiune internă de club”, nemaifiind supusă unor reglementări speciale. Pe de altă parte, însă, Biroul Federal a acceptat extrădarea jucătorilor Semler și Wetzer la două echipe din Franța. După informațiile deținute în momentul respectiv, „Rudi” Wetzer nu era decis să semneze un contract cu formația **S.O. Montpellier**, urmând să se stabilească în alt oraș din Franța²⁰.

Deci, implicarea Biroului Federației Române de Fotbal în transferul unor jucători valoroși ai **Ripensiei** la echipe din campionatul Franței a echilibrat parțial „bugetul” lui **Ripi**, iar faptul că salarizarea jucătorilor profesioniști rămânea la latitudinea clubului a determinat o „fidelizare” a acestora, nemaiputând „migra”, în mod aleatoriu, de la un club la altul.

O problemă la fel de importantă era participarea **Ripensiei** la Divizia Națională. Astfel, rubrica sportivă a *Vestului* semnalează faptul că, la întâlnirea de la București, desfășurată la mijlocul lunii august 1932, la care a fost invitat și ing. Balász din conducerea lui **Ripi**, s-a discutat posibilitatea acordării unui regim separat profesioniștilor: „Căzându-se de acord asupra înființării unui fond de rezervă, ce va fi menit să acopere deficitele grupărilor, în special al **Ripensiei**,

¹⁸ Idem, nr. 582, marți, 26 iulie 1932, p. 2.

¹⁹ Idem, nr. 585, vineri, 29 iulie 1932, p. 3.

²⁰ Idem, nr. 587, duminică, 31 iulie 1932, p. 3.

d-l ing. Balász a solicitat intrarea **Ripensiei** în Divizia Națională”. Pledând cauza promovării fotbalului românesc prin această echipă-fanion, ing. Balász susținea faptul că nu s-a pus, niciodată, problema obținerii unui profit. În egală măsură, echipa timișoreană **Muncitorii** a anunțat participarea sa la Divizia Națională. În schimb, echipele **U.D.R.** și **Mureș**, nedeclarându-și intențiile până la 12 august 1932, au fost „șterse” din această competiție. Ca atare, Divizia Națională urma să cuprindă 14 grupări, în două serii a câte 7. **Ripensia** intra în seria A, în timp ce o altă echipă timișoreană, **R.G.M.T.**, era inclusă în seria B. **Ripi** se angaja să susțină, în localitate, numai două meciuri împotriva echipelor **Crișana** și **România**, restul urmând să fie disputate în orașele de reședință ale celor două formații, Oradea și Cluj. Primul meci al profesioniștilor a fost programat, pentru data de 11 septembrie 1932, la București, ripensiștii urmând să întâlnească formația **C.F.R.** din Capitală²¹.

Consider că înființarea unui fond de rezervă, destinat să acopere deficitele grupărilor, la insistențele conducerii lui **Ripi**, reprezentată prin ing. Balász, a constituit ultimul impediment înaintea înscrierii **Ripensiei** în Divizia Națională, echipa profesionistă timișoreană, susținută în acest sens – după cum rezultă din presa vremii – și de regele Carol al II-lea, promițând ferm că va respecta întocmai noul regulament de desfășurare a competiției fotbalistice interne.

Turneul de la Arad, desfășurat în zilele de 14 și 15 august 1932, s-a încheiat cu victoria formației orădene **C.A.O.** A fost vorba, practic, după cum ne semnalează redactorii cotidianului *Vestul*, despre patru partide: **Ripensia – Gloria** (4:3), **A.M.E.F.A. – C.A.O.** (3:3), **Gloria – A.M.E.F.A.** (3:3) și **C.A.O. – Ripensia** (3:1). Meciul **C.A.O. – Ripensia** s-a caracterizat printr-o dominare netă, timp de 60 minute, a orădenilor, care au înscris prin Ronai și Bodola (2), „golul de onoare” al **Ripensiei** fiind marcat de Hoksáry; cu toate că, din cadrul lui **Ripi** s-au remarcat Lakatos, Dobay și Schwartz, cel mai bun s-a dovedit a fi Bürger, care a respins mai multe atacuri adverse²².

După părerea mea, prima confruntare oficială a ripensiștilor cu renumita grupare orădeană **C.A.O.** s-a dovedit a fi „un duș rece” pentru aceștia, anunțând meciuri viitoare la fel de interesante pentru spectatori, dar și o fluctuație valorică destul de periculoasă a echipei profesioniste din orașul de pe Bega.

Conform ziarului *Vestul*, meciul **Ripensia – Vulturii Lugoj**, desfășurat în ziua de 4 septembrie 1932, la Timișoara, și încheiat cu scorul „astronomic” 12:0 (la pauză, 4:0) a fost „floare la ureche” pentru ripensiști: „... Linia de atac a **Ripensiei** a satisfăcut, de astă (această – *n.n.*) dată; apariția lui Bindea (o nouă achiziție a lui **Ripi** – *n.n.*) – după pauză – a dat întregului quintet (cvintet – *n.n.*) un elan desăvârșit. Doar Ciolac ne-a rămas dator. Ghiță nu e în formă și e posibil că va

²¹ *Ibidem*, p. 4.

²² *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 599, miercuri, 17 august 1932, p. 2.

fi scos din formație, pentru a se odihni”. Golurile ripensiștilor au fost meritul, aproape exclusiv, al „așilor” acestei formații: Bindea (4), Schwartz (3), Raffinsky (2), Dobay și Deheleanu; totuși, spre „umilirea” deplină a formației lugojene, unul dintre fundașii săi a reușit „performanța” de a finaliza, el însuși, o centrare a lui Dobay, în poarta propriei sale echipe²³.

Din descrierea făcută meciului disputat de ripensiști în compania echipei lugojene **Vulturii**, de către ziarul *Vestul*, rezultă capacitatea de „sudare” a echipei profesionale timișorene, în special a <cvintetului> său <de aur>, în jurul unei noi achiziții a lui **Ripi**, Bindea.

Cotidianul bănățean consultat semnala optimismul manifestat de jucătorii **Ripensiei** înainte de plecarea în Capitală, pentru meciul pe care urmau să-l joace în compania echipei **C.F.R.**, marcând debutul profesioniștilor timișoreni în Divizia Națională. După plecarea lui Rudy Wetzter, ripensiștii deveniseră un grup cu adevărat omogen, însă, în egală măsură, echipa bucureșteană se întărise considerabil printr-o serie de transferuri „inspirate”, fiind considerată o rivală de temut pentru **Ripi** în categoria A din Divizia Națională. Cu toate că Bindea, catalogat drept un jucător excelent, nu avea încă dreptul să participe la meciurile **Ripensiei**, se spera – în mod sincer – ca acesta să fie suplinit, cu succes, de către Beke, **Ripi** fiind pregătită să alinieze, pentru meciul amintit, următorul „11”: Zombory, Bürger, Agner, Deheleanu, Kotormany, Lakatos, Beke, Ciolac, Raffinsky, Schwartz și Dobay. Din păcate, **Ripensia** a fost înfrântă, în meciul respectiv, desfășurat în ziua de 11 septembrie 1932, cu scorul 3:2 (la pauză, 0:2), spre surprinderea tuturor: rănit la cap, Kotormany a revenit pe teren, însă jocul său a devenit inefficient, iar jocul excesiv de combinativ practicat de echipa profesionistă timișoreană nu a permis fructificarea unor ocazii uriașe de a înscrie în poarta adversă²⁴.

Din paginile prestigiosului cotidian condus de Sever Bocu se poate deduce dezamăgirea provocată, în rândul suporterilor și al conducerii clubului, de înfrângerea **Ripensiei** în fața unei echipe bucureștene destul de bine cotate, **C.F.R.**, chiar în meciul de debut al lui **Ripi** în Divizia Națională. Era, de fapt, o întâlnire între două stiluri de joc antagonice: tehnicitatea **Ripensiei**, pe de o parte, și jocul agresiv și rapid al ceferiștilor din Capitală, pe de altă parte.

De altfel, conform ziarului *Vestul*, **Ripensia** s-a implicat destul de mult într-un alt meci desfășurat tot în Capitală, în ziua de 18 septembrie 1932, dintre **Liga de Vest** și **Liga de Sud**, încheiat cu victoria destul de categorică a celei dintâi, cu scorul 4:2 (la pauză, 3:2). Din echipa **Ligii de Vest** făceau parte mai mulți ripensiști (Bürger, Moravetz, Kotormány, Lakatos,

²³ Idem, nr. 615, marți, 6 septembrie 1932, p. 2.

²⁴ Idem, nr. 619, duminică, 11 septembrie 1932, p. 2.

Beke, Ciolac, Schwartz și Dobay), Ciolac înscriind chiar două goluri în poarta *Ligii de Sud*²⁵.

După părerea mea, partidele de fotbal disputate între ligile regionale dovedeau, încă o dată, valoarea incontestabilă a ripensiștilor care făceau parte, invariabil, din lotul celor 11 jucători aliniați de *Liga de Vest*: Bürger, Moravetz, Kotormány, Lakatos, Beke, Ciolac, Schwartz și Dobay.

După cum susțin redactorii rubricii sportive a *Vestului*, în ziua de 25 septembrie 1932, *Ripi* a înfrânt cu ușurință echipa sibiană *Șoimii*, destul de renumită în perioada respectivă, cu scorul 3:0 (la pauză, 2:0). Marcatorii *Ripensiei* au fost Schwartz (minutul 4 din prima repriză), Dobay (minutul 14 din prima repriză), ambele pornind de la pasele foarte bune ale lui Bindea, iar al treilea gol al partidei a fost înscris de către Raffinsky, în repriza a doua, în condițiile unui joc tot mai agresiv al echipei adverse și al apărării remarcabile a portarului acesteia, Lindner²⁶.

Din cele descrise în paginile cotidianului bănățean rezultă că echipa sibiană *Șoimii* avea un stil de joc destul de asemănător cu cel practicat de team-urile bucureștene, cel puțin în privința agresivității pe teren, însă noul ripensist Bindea s-a dovedit o achiziție „inspirată”, fiind un excelent tactician.

Conform cotidianului bănățean, meciul disputat de *Ripi* la Craiova, în compania echipei *Rovine-Grivița* în ziua de 2 octombrie 1932, așteptat „cu suflul la gură” de către spectatorii din Bănie, s-a încheiat, în mod firesc, cu un scor categoric, 4:0, fără participarea celebrilor jucători ripensiști Bürger, Schwartz și Dobay. Toate golurile au fost înscrise în a doua repriză, de către Ciolac (2), Raffinsky și Teuceanu, cel din urmă fiind împrumutat de la altă echipă²⁷.

Trebuie remarcat, în egală măsură, spiritul de fair-play și chiar admirația publicului craiovean față de *Ripensia*, dar și calitatea slabă a jocului prestat de echipa *Rovine-Grivița*, care a putut fi învinsă cu un scor redutabil, în absența marcatorilor consacrați ai team-ului din orașul de pe Bega, precum Bürger, Schwartz și Dobay.

La mijlocul lunii octombrie 1932, *Vestul* semnală câteva anomalii din fotbalul bănățean: deși *Ripensia* a organizat, la Timișoara, meciuri cu echipe valoroase din Europa, însă publicul nu s-a arătat suficient de interesat de aceste partide, un exemplu fiind meciul cu echipa vieneză *Rapid* care s-a încheiat, în mod surprinzător, cu un deficit de 35.000 lei; partidele disputate cu echipele prestigioase din Ungaria (*Ferencváros, Hungaria* sau *Újpest*) nu puteau acoperi programul internațional al lui *Ripi*, de multe ori acestea fiind indisponibile; suporterii timișoreni nu erau interesați nici măcar de meciurile disputate de

²⁵ Idem, nr. 625, marți, 20 septembrie 1932, p. 2.

²⁶ Idem, nr. 631, marți, 27 septembrie 1932, p. 3.

²⁷ Idem, nr. 637, marți, 4 octombrie 1932, p. 3.

grupările din alte orașe ale țării, la partida cu **Gloria C.F.R.** înregistrându-se un deficit de 4.200 lei. Nici grupările din țară nu provocau interesul publicului timișorean; meciurile pentru Divizia Națională se aflau sub același „spectru” negativ; numărul insuficient al spectatorilor timișoreni la meciurile de fotbal făcea imposibilă acoperirea cheltuielilor de organizare, fără a se ajunge la obținerea vreunui profit²⁸.

Așadar, cotidianul bănățean *Vestul* semnala cititorilor săi câteva fenomene negative din fotbalul regional, care afectau profund **Ripensia**: numărul redus al spectatorilor, inclusiv la partidele disputate în compania unor echipe prestigioase din Austria (**Rapid Viena**) și Ungaria (**Ferencváros, Hungaria** și **Újpest**), ceea ce reflecta o anumită lipsă de interes, soldată cu deficite financiare grave pentru **Ripi**; refuzul constant, venit din partea a două echipe ardelene renumite în perioada respectivă (**Universitatea Cluj** și **C.A.O./NAC Oradea**), de a susține meciuri la Timișoara, împotriva **Ripensiei**, problema dovedindu-se imposibil de soluționat de către forurile fotbalistice de la nivel național. „Contrele” la adresa **Ripensiei**, pentru a folosi limbajul sportiv adecvat pentru situația în care se afla echipa profesionistă de pe malurile Begăi la începuturile activității sale, au fost descrise, în culori interesante, de către Liviu Jurchescu în paginile *Vestului*: „... Nu uitați că cea mai bună echipă de foot-ball (fotbal – *n.n.*) din țară **Ripensia** se cheamă, cuvânt latin care, în traducere, înseamnă nici mai mult, nici mai puțin decât **Banatul**... E un blestem **Banatul** ăsta pe capul bucureșteanului: orice ar face locuitorul de pe malurile Dâmboviței, de **Banat** nu scapă... O adevărată persecuție bănățeană, deci. Joacă **Ripensia**, ca arhanghel al prestigiului nostru etnic, în Franța sau în oricare altă țară, și învinge? Foarte bine, – dar de ce să poarte ea, în colțurile lumii, numele gloriosului **Banat** sportiv?... Schimbați, domnilor, numele **Ripensiei**!... Spuneți-i, de pildă, **București** și totul va fi în regulă, nu? Căci, vedeți dvs., numele d-lui Titulescu este foarte cunoscut, dar parcă mai mult răsunet are, peste frontieră, un succes al **Ripensiei**, al **Banatului**, decât un succes politic, parcă mai mulți se interesează de sport decât de politică...”²⁹.

Deci, ziarul *Vestul* consemna, cu unele exagerări inerente „bănățenismului” pe care-l reprezenta în paginile sale, atacurile furibunde ale unor cluburi de fotbal sau ale unor reviste sportive din Capitală, la adresa lui **Ripi**, solicitându-i-se, printre altele, schimbarea numelui echipei, dar și cele îndreptate împotriva unor bănățeni care făceau parte din structurile centrale de conducere ale Federației Române de Fotbal (dr. Aurel Leucuția, dr. Cornel Lazăr și Liviu Iuga), ultimii doi fiind inițiatorii unui proiect sportiv de succes, finalizat în anul 1928: **Ripensia**.

În cadrul campionatului Timișoarei, în ziua de 16 octombrie 1932 s-a desfășurat meciul amical dintre **Ripensia** și **RGMT**, încheiat cu scorul 2:1 (la

²⁸ Idem, nr. 646, vineri, 14 octombrie 1932, p. 2.

²⁹ Idem, nr. 647, duminică, 16 octombrie 1932, p. 1.

pauză, 0:1), descris succint în paginile cotidianului *Vestul*: echipa profesionistă timișoreană a jucat mult sub nivelul ei obișnuit, în prima repriză, însă, după pauză, și-a revenit în mod spectaculos; echipa adversă a jucat cu mult elan, în special linia de apărare; dintre ripensiști s-a afirmat doar Deheleanu; golurile au fost marcate de către Dobay (2), din partea **Ripensiei**, și de către Stockschräger (1), din partea **RGMT**³⁰.

Se constată faptul că, și în a doua parte a anului 1932, **Ripensia** continuă vechea practică a jocurilor amicale, care preced confruntări fotbalistice de anvergură. În acest sens, meciul cu echipa **RGMT**, disputat în cadrul campionatului Timișoarei, a surprins „pe picior greșit”, într-o anumită măsură, pe **Ripi**, care nu se aștepta la o rezistență atât de „eroică” a echipei adverse.

După o victorie așteptată a **Ripensiei** obținută, la 24 octombrie 1932, pe arena *Banatul*, în fața prestigioasei echipe clujene **România** (scor 3:0), aspru criticată în paginile *Vestului*, remarcându-se, cu precădere, lipsa unei triplete de înaintași la mijlocul terenului, care să beneficieze de eforturile depuse de „aripa” Beke-Bindea, echipa profesionistă din urbea de pe Bega a fost înfrântă la Arad, de către echipa locală **Gloria CFR**, cu scorul 4:3 (la pauză, 2:3), atitudinea arbitrilor clujean Selicianu fiind catalogată drept subiectivă de cotidianul bănățean: „... Jocul începe cu ofensiva **Ripensiei**, halfii sunt la înălțime, însă înaintarea profesionalilor (profesioniștilor – *n.n.*) greșește nelimitat”. În partida cu echipa arădeană, golurile lui **Ripi** au fost înscrise de Raffinsky (2) și Dobay, însă două goluri marcate de **Gloria CFR**, în urma unui „hands” („henț”) și a repetării inexplicabile a unei lovituri de pedeapsă, în careul de 16 m, au fost considerate „cadouri” din partea arbitrilor jocului. Totuși, cronicarii sportivi ai *Vestului* recunoșteau și unele slăbiciuni manifestate de jucătorii **Ripensiei**, pe lângă apărarea senzațională oferită de portarul timișorean Babin: înaintarea ripensiștilor nu s-a bucurat de succes, ei rămânând „aceiași indolenți, după cum am menționat în trecut”; arădenii s-au dovedit foarte bine pregătiți pentru această partidă, confirmând faptul că „**Ripensia** poate fi ușor învinsă prin însuflețire”³¹.

Așadar, în meciul cu echipa clujeană **România**, **Ripi** nu a fructificat atacurile „aripii” Beke-Bindea, resimțindu-se acut lipsa unei triplete de înaintași la mijlocul terenului, deficiențe care i-au permis, totuși, să obțină o victorie categorică. În schimb, nici acum tehnicitatea **Ripensiei** nu a reușit să învingă atacurile furibunde și rapide ale echipei arădene **Gloria CFR**, la aceasta contribuind, fără îndoială, și maniera incorectă de arbitraj.

Vestul semnală și disfuncționalitățile Diviziei Naționale, considerând că **Ripensia** a fost, de multe ori, nedreptățită. Inițiatorii Diviziei Naționale au

³⁰ Idem, nr. 648, marți, 18 octombrie 1932, p. 2.

³¹ Idem, nr. 653, duminică, 23 octombrie 1932, p. 2; Idem, nr. 655, miercuri, 26 octombrie 1932, p. 2; Idem, nr. 659, marți, 1 noiembrie 1932, p. 3.

ajuns să protejeze, după cum era de așteptat, cluburile din Capitală. Echipele bucureștene **Unirea-Tricolor** și **Venus** au fost repartizate cu **C.A.O.** și **Universitatea** în aceeași categorie, deci patru grupări renumite de aceeași valoare, ceea ce ducea la un câștig financiar sigur. **Ripensia**, aflată, pe atunci, la apogeu, a fost clasată cu echipe de rang secund, având și cheltuieli deloc de neglijat. Rivala **Ripensiei**, **C.A.O. (NAC)** disputase, până în momentul respectiv, trei meciuri, înregistrând și câștiguri materiale remarcabile: împotriva **Universității**, la Cluj, 60.000 de lei; contra **Unirii-Tricolor**, la Oradea, 40.000 de lei; la București, cu ocazia meciului cu **Venus**, încheiat cu un fiasco total pentru orădeni, **C.A.O.** a fost retribuită cu 80.000 de lei; cluburile adverse enumerate mai sus au avut aceleași foloase materiale în urma meciurilor disputate cu **C.A.O.** În schimb, **Ripensia** a înregistrat numeroase deficite: împotriva **C.F.R.**, la București, 7.000 de lei, la Sibiu, cu **Șoimii**, 17.000 lei, la Timișoara, cu **România**, 15.000 lei, la Arad, cu **Gloria CFR**, 9.000 lei. Revolta ripensiștilor nu era deloc întâmplătoare: în timp ce **C.A.O.** avea un beneficiu de 180.000 lei, de pe urma celor trei meciuri disputate, **Ripensia** a înregistrat un deficit de 48.000 lei, fapt considerat nefiresc, pentru că echipa profesionistă timișoreană „ar trebui să realizeze și beneficii, nu numai procurarea sumei necesare pentru acoperirea regiei”; bucurându-se, odinioară, de o largă recunoaștere în plan intern și internațional, **Ripensia** a ajuns într-o situație extrem de delicată, nereușind să mai dispute meciuri în străinătate, deoarece nu ocupa un loc fruntaș în Divizia Națională: „... **Ripensia**, pentru a putea exista și pe mai departe, va trebui să se retragă din Divizia Națională...”³².

Consider că poziția cotidianului *Vestul* față de disfuncționalitățile semnalate la nivelul Diviziei Naționale era, în linii generale, corectă, însă pasiunea pentru joc a ripensiștilor și dorința ardentă a acestora de a participa la o competiție care să demonstreze publicului din toate colțurile țării, cu precădere din Capitală, calitățile incontestabile ale jucătorilor echipei profesionale timișorene au depășit seria dezamăgirilor debutului în campionatul național.

Conform cotidianului *Vestul*, la 9 noiembrie 1932, a fost înregistrat un succes răsunător al **Ripensiei** la București, împotriva campioanei Capitalei, **Macabi**, cu scorul 5:1: în fața a 3.000 de spectatori, timișorenii și-au demonstrat cunoașterea profundă a „artei jocului cu balonul rotund”, entuziasmând întreaga asistență „printr-un joc nemaivăzut în Capitală”; cu toate că **Ripensia** a aliniat o formație fără Schwartz, alcătuită din Babin, Bürger, Agner, Hrehuss, Kotormany, Lakatos, Bindea, Beke, Raffinsky, Ciolac și Dobay, punctele sale au fost marcate de Beke și Dobay (4), cel din urmă fiind considerat „eroul zilei”, însă au jucat foarte bine și Babin sau Kotormany³³.

³² Idem, nr. 660, miercuri, 2 noiembrie 1932, p. 2.

³³ Idem, nr. 666, joi, 10 noiembrie 1932, p. 4.

După părerea mea, tehnicitatea **Ripensiei** s-a dovedit net superioară stilului de joc al echipei **Macabi**, campioana Capitalei, oferind o surpriză extrem de plăcută publicului bucureștean. S-au remarcat, încă o dată, portarul Babin (o achiziție importantă pentru **Ripi**) și „fakirul” Kotormany, o „legendă vie” a fotbalului bănățean și național.

La 13 noiembrie 1932, în fața a 2.000 de spectatori, pe arena *Banatul* din Timișoara s-a disputat ultimul meci pentru campionatul Diviziei Naționale, între echipele **Ripensia** din localitate și **Crișana** din Oradea, arbitrat de arădeanul Oravetz și încheiat cu o victorie categorică a profesioniștilor timișoreni, 9:1 (la pauză, 3:0), după cum consemnează *Vestul*. Pe teren, **Ripensia** a aliniat următorul „11”: Zombory-Bürger, Agner-Hrehuss, Kotormany, Lakatos-Bindea, Hoksary, Ciolac, Raffinsky, Dobay; în schimb, **Crișana** a evoluat cu următoarea formație: Püllök-Bulzan, Romanescu-Szöke, Karlach, Bradea-Cionca, Pinte, Máte, Bonatiu, Mureșan. În pofida superiorității evidente a timișorenilor, doar în minutul 32, o frumoasă acțiune a lui Ciolac a fost transformată de Hoksary (1:0). A urmat, în mod firesc, „o ploaie de goluri”, profesioniștii timișoreni practicând cel mai spectaculos joc al sezonului. În minutul 38 al partidei, Dobay a ridicat scorul la 2:0, iar puternicul șut al lui Raffinsky a consacrat scorul final al primei părți a jocului (3:0). În repriza secundă, în minutul 4, Hoksary a dus, până la capăt, o acțiune individuală, scorul ajungând la 4:0, iar jocul a început să se precipite: în minutul 17, Bindea pornește un veritabil „galop”, iar când ajunge în fața porții adverse, pasează mingea lui Ciolac, care înscrie al cincilea gol pentru „team”-ul timișorean; în minutul 30, o eroare de arbitraj oferă posibilitatea orădenilor să marcheze – din corner – golul lor de onoare (5:1); în minutul 32, Dobay depășește întreaga linie de apărare a echipei adverse, pasează mingea lui Bindea, care înscrie în poarta orădenilor, apărată de Püllök (6:1); în minutul 36, Dobay marchează din nou (7:1); în minutul 39, Lakatos reușește, în urma unei frumoase acțiuni individuale, să înscrie al optulea punct pentru ripensiști (8:1); spre finalul jocului, Dobay ridică scorul la 9:1. S-a practicat, în general, un joc spectaculos. De la orădeni s-au afirmat doar internaționalul Püllök, în poartă, și Karlach, însă linia de înaintași s-a „remarcat” prin eșecuri. În schimb, **Ripensia** a avut un joc dominat de un calm derutant pentru oaspeți: „... Fiecare a fost la înălțimea postului său. Cele două extreme, Bindea și Dobay, au excelat. Ciolac a distribuit bine...”³⁴.

Consider că meciul disputat de **Ripi** cu echipa orădeană **Crișana**, în finala turului campionatului național, a reprezentat „o floare la ureche” pentru ripensiști, care au pus în aplicare, puțin mai târziu decât de obicei, celebrul „sfert de oră”, transformat într-o „ploaie de goluri” marcate de personajele sale legendare (Hoksary, Dobay, Raffinsky, Ciolac, Bindea și Lakatos). Bun

³⁴ Idem, nr. 670, marți, 15 noiembrie 1932, p. 2.

„distribuitor” de pase, Ciolac a fost susținut, în permanență, de cele două extreme: Bindea și Dobay.

În ziua de 27 noiembrie 1932 a avut loc, la Timișoara, pe arena *Banatul*, partida **Ripensia-U.D.R.**, în cadrul Cupei Hutchinson, finalizată cu scorul 6–1 (la pauză 4–0), în fața unui public destul de numeros. Din păcate, la meciul amintit mai sus s-au înregistrat și unele incidente destul de grave, consemnate în paginile *Vestului*: deși ripensistul Bürger l-a rănit pe reșițeanul Keller, fără a fi eliminat de pe teren, conform regulamentului, arbitrul jocului a ignorat și nenumăratele brutalități ale jucătorilor reșițeni. Rănirea lui Keller l-a determinat pe ing. Ghenie, conducătorul clubului **U.D.R.**, să solicite, pe un ton vehement, retragerea echipei sale de pe teren, ignorându-i pe cei 2.000 de spectatori, însă antrenorul reșițenilor, Lokouta, a susținut continuarea jocului. Cu acest prilej, **Ripensia** s-a reabilitat pentru înfrângerea suferită la Reșița, dominând complet prima repriză a jocului și derutându-i pe oaspeți. Scorul partidei a fost deschis de Schwartz în minutul 6, transformând – cu capul – o centrare a lui Beke, în minutul 10, Dobay a obținut al doilea punct pentru echipa timișoreană, iar Ciolac în minutul 32, și Dobay în minutul 45 au stabilit scorul la pauză. În repriza secundă, reșițenii au atacat neconținut poarta adversă, au avut numeroase ocazii de marcare și au reușit prin Keller, în minutul 15, să înregistreze unicul gol reșițean. În minutul 18 a fost înregistrat golul problematic al timișorenilor, iar ultimul gol – pentru **Ripi** – a fost marcat de Raffinsky în minutul 24. Cele două **echipe** au avut următoarea componență: **Ripensia**: Zombory, Bürger, Agner, Hrehuss, Kotormany, Lakatos, Béke (Vindea), Schwartz, Ciolac, Raffinsky, Dobay; **U.D.R.**: Damacek, Surajan, Györi, Bundi, Szepl (Kilianovici), Kiliniavici (Rech), Miku, Czako, Lakatos, Keller, Moise³⁵.

După părerea mea, cotidianul *Vestul* a avut o atitudine obiectivă atunci când a criticat desfășurarea meciului dintre **Ripensia** și **U.D.R.**, punând accentul pe violența unor ripensişti, dar și pe erorile de arbitraj sau pe atmosfera ostilă creată de echipa reșițeană.

Ziarul *Vestul* semnală și eforturile depuse pentru „deparazitarea” Federației de Fotbal, „țintele” fiind secretarul general al Federației, Luchide, și ziaristul Beilis, considerat „omul de casă” al lui Luchide. Cotidianul bănățean relua, de fapt, acuzațiile formulate de ziarul bucureștean *Curentul*:

a) Pașaportul colectiv a fost eliberat pe numele lui Beilis, în urma unei adrese a FRFA semnată de cpt. Dumitrescu și Luchide, fără a se fi obținut aprobarea organului federal în drept, Biroul Federal;

b) Pașaportul a fost transmis de Beilis lui Bucur Bârsu, membru supleant în Biroul Federal, considerat drept unul dintre cei mai intimi colaboratori ai lui Luchidy;

³⁵ Idem, nr. 681, marți, 29 noiembrie 1932, p. 3.

c) Pentru obținerea vizei gratuite la legația bulgară, Luchidy având semnătura – ilegală –, în calitate de președinte al Biroului Federal, a lui Bucur Bârsu, a făcut o cerere în acest sens legației bulgare – în virtutea căreia s-a și acordat viza gratuită. Pentru că ancheta solicitată de către Leucuția și Iuga a fost amânată *sine die*, președintele Federației, iar, două zile mai târziu, Biroul Federal și-au dat demisia, „pe motiv că nu se mai bucură de încrederea factorului precumpănitor în conducerea federației, care este președintele, Dr. Aurel Leucuția”. De altfel, Leucuția și Iuga solicitau, pe un ton imperativ, „să se procedeze, odată pentru totdeauna, la eliminarea – din viața noastră sportivă – a elementelor dubioase, deoarece nu mai este admisibil ca Federația să rămână canalul de scurgere a tuturor elementelor eliminate din viața noastră publică”. Cazul era, însă, departe de a fi rezolvat la sfârșitul anului 1932³⁶.

Merită menționat faptul că, în baza încrederii de care se bucura la nivelul conducerii centrale a Partidului Național Țărănesc și a lui Maniu personal, Aurel Leucuția, deputat și fruntaș al organizației național-țărăniste din județul Timiș-Torontal, a fost numit, încă de la începutul lunii noiembrie 1932, consilier tehnic onorific pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri³⁷.

Consider că, preluând acuzațiile formulate de ziarul bucureștean *Curentul*, renumit pentru pozițiile sale naționalist-extremiste, la adresa conducerii Federației Române de Fotbal, pe considerente pur etnice, la care se adăugau, uneori, cele privind corupția, singurele îndreptățite, de altfel, cotidianul bănățean *Vestul* folosea un dublu limbaj, blamându-i, alteori, pe criticii echipei multietnice a *Ripensiei*. În egală măsură, numirea lui Aurel Leucuția, un susținător fervent al *Ripensiei* și un conducător al „destinelor” fotbalului românesc din perioada respectivă, într-o funcție guvernamentală, chiar și cu caracter onorific, însemna o posibilă pătrundere a politicului în lumea „sportului rege”.

Jocul *Ripensiei* a fost direct afectat de schimbările produse în componența lotului oficial. Încă din luna octombrie 1932, Rudy Wetzer, fostul său centru-înaintaș, a fost „extrădat” pentru gruparea franceză *Hyères F.C.*, în schimbul lui „Ruda” *Ripensia* obținând un turneu în Franța, ce urma să fie organizat în iarna anului 1932, de către clubul din *Hyères*; pe de altă parte, Zemler a fost împrumutat, pentru o scurtă perioadă de timp, echipei *Chinezul*³⁸.

La 7 decembrie 1932, la Lugoj s-a desfășurat meciul *Ripensia-Vulturii*, finalizat cu scorul 2:0 (la pauză, 2:0), descris succint în paginile *Vestului*: cu toate că din echipa profesionistă timișoreană lipseau Schwartz, Bürger și Lakatos, lugojenii s-au văzut obligați să reziste, cu dârzenie, nenu-

³⁶ Idem, nr. 682, miercuri, 30 noiembrie 1932, p. 3.

³⁷ Idem, nr. 661, joi, 3 noiembrie 1932, p. 4.

³⁸ Idem, nr. 652, sâmbătă, 22 octombrie 1932, p. 2.

măratelor atacuri ale **Ripensiei**, marcatorii celor două goluri fiind Dobay și Beke³⁹.

De asemenea, în ziua de 12 decembrie 1932, în cadrul Cupei Hutchinson, **Ripensia** a reușit o performanță slabă, învingând echipa **Unirea** cu scorul 2–0 (la pauză, 1–0), **Chinezul** intrând „în linie dreaptă” în finala cupei amintite, așa cum rezultă din cronica sportivă a cotidianului *Vestul*: deși se credea că echipa profesionistă timișoreană își va distruge adversarul, linia de atac a **Ripensiei**, în special, practicând un joc foarte combinativ, nu s-a dovedit capabilă să exploateze cele mai clare situații de marcarea. **Unirea** s-a apărut în disperare de cauză, plasându-și toți jucătorii în fața porții proprii și blocând, astfel, mai multe tentative de atac ale timișorenilor. Au fost aliniate următoarele două echipe: **Ripensia**: Zombory, Bürger, Agner, Hrehuss, Kotormany, Schwartz, Beke, Hoksáry, Raffinsky, Deheleanu, Bindea; **Unirea**: Feistbauer, Mathis, Schmiedmeister, Ertner, Onodi, Timar, Kleisz, Ott, Szokol, Boka, Fekete. Scorul a fost deschis de Schwartz, „după care profesioniștii se mărginesc doar la un joc de exhibiție (exhibiție – *n.n.*), fără să se gândească la surpriza înregistrată”. Al doilea gol a fost marcat de Beke, în minutul 27 din repriza secundă. Dintre **ripensiști** au evoluat bine pe teren Kotormany, Bindea, Beke și Agner, iar de la **Unirea** s-a distins mijlocușul **Onodi**⁴⁰.

Se poate remarca faptul că modificările produse, la sfârșitul anului 1932, în componența lotului oficial al **Ripensiei** i-au afectat stilul de joc și eficiența în două meciuri cu o miză mult mai redusă, în compania echipelor **Vulturii Lugoj** și **Unirea**.

În cursul anului 1933, **Ripensia** a evoluat pe teren cu următoarea *echipă-tip*, cu precădere în returul finalei Diviziei Naționale: Zombory-Bürger, Hoksary-Deheleanu, Kotormany, Lakatos II-Bindea, Al. Schwartz, Ciolac, Raffinsky, Dobay⁴¹.

Conform lui Cristofor C. Alexiu, în anul 1933, **Ripensia** a susținut 53 de meciuri, a câștigat 36, a terminat nedecise 8 și a pierdut 9, realizând un golaveraj de 288:83⁴².

Pornind de la considerentul că „futbolul (fotbalul – *n.n.*) românesc e încă tânăr, e caracterizat printr-o bază morală nestabilă, s-au impregnat multe «boli» în mecanismul conducerii noastre, patimi, prejudecăți, lipsa dreptății, abuz de putere, toate acestea intervin – în mod permanent – în activitatea forului oficial suprem... ne lipsește acel «fair-play», gândirea absolut sportivă,

³⁹ Idem, nr. 687, joi, 8 decembrie 1932, p. 3.

⁴⁰ Idem, nr. 691, marți, 13 decembrie 1932, p. 4.

⁴¹ Octavian Stăncioiu, „**Ripensia Timișoara** – istoria pe scurt (III)”, în *Ripensia* (revistă de informare, istorie, cultură și educație sportivă), Timișoara, decembrie 2013, p. 20.

⁴² Cristofor Cristi Alexiu, *Ripensia. Nostalgii fotbalistice*, Timișoara, Ed. Helicon, 1992, p. 46.

cinstea și cavalerismul, solidaritatea, precum și respectul față de raporturile internaționale... jocul cu mingea a devenit o necesitate pentru tineretul nostru... grație simțului ce există în rândul jucătorilor noștri, se vorbește despre o clasă a fotbalului românesc, ce tinde spre cea din Europa Centrală”, *Vestul* era de părere că situația se poate remedia în următoarele condiții: retragerea României din Cupa Europei amatoare, deoarece clandestinismul era practicat, pe scară largă, în țara noastră; reorganizarea Diviziei Naționale, prin formarea a două categorii, I și II, cu câte 10–12 grupări, repartizate după valoarea fiecăreia; arbitrii, catalogați – în general – ca fiind răi și corupți, să fie înlăturați din comisiile de profil și din federație; scoaterea problemelor internaționale de sub jurisdicția secretarului general al federației, concomitent cu numirea unui secretar separat sau formarea unei comisii speciale pentru acest scop; desemnarea căpitanului național drept unicul responsabil cu alcătuirea echipei naționale; revizuirea gestiunii administrative și financiare a federației de fotbal pe ultimii cinci ani de activitate. Cotidianul bănățean se exprima ferm, în această direcție: „... *Nu trebuie (trebuie – n.n.) lăsat ca fotbalul nostru să fie un joc în mâna unor parveniți... este, deci, timpul pentru clarificarea situației... Dacă vom putea scăpa de relele incuivate în însăși structura fotbalului nostru, vom apuca necondiționat pe o cale identică cu cea pe care o urmăresc multe țări din apusul Europei*”⁴³.

Consider că formula folosită de *Ripensia*, în special în returul finalei Diviziei Naționale, i-a adus un palmares de invidiat. Acest fapt nu-i împiedica, totuși, pe redactorii paginii sportive de la cotidianul *Vestul* să tragă un semnal de alarmă asupra deficiențelor din campionatul intern și să aducă, în atenția opiniei publice bănățene, soluțiile posibile pentru remedierea acestei situații.

Situația dramatică a terenurilor de sport din municipiul Timișoara a fost semnalată într-un articol din cotidianul *Vestul*, semnat de către Traian Vuia. Deși se considera necesară construirea unui stadion al orașului de pe malurile Begăi, devenea prioritară amenajarea arenei *Banatul*, capabilă să asigure un număr record de spectatori la competițiile oficiale. În acest sens, clubul *Banatul*, asemeni altor cluburi de fotbal timișorene, trebuia să solicite primarului municipiului, dr. Liviu Gabor, suporter înfocat, prezent la toate meciurile de fotbal mai importante, să-i acorde o sumă consistentă din bugetul local pentru reparația generală a arenei⁴⁴.

După părerea mea, ziarul *Vestul* pleda și pentru amenajarea unor arene sportive mai importante din Timișoara, precum cea aparținând, de pildă, clubului *Banatul*, afectate de criza economică și de nepăsarea autorităților locale, solicitând – pe un ton categoric – sprijinul primarului urbei de pe Bega, dr. Liviu Gabor, considerat un adevărat „împătimit” al jocului „cu balonul rotund”.

⁴³ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 705, duminică, 1 ianuarie 1933, p. 3.

⁴⁴ Idem, nr. 714, sâmbătă, 14 ianuarie 1933, p. 4.

La finele lunii ianuarie 1933, *Vestul* publica bilanțul **Ripensiei** pe anul 1932, elaborat de secretariatul clubului profesionist timișorean: *Chinezul* 6:0; *Electrica* 6:3; *Ilsa* 4:1; *O.S. Montpellier* 1:0; *Ol. Allérs* 4:1; *O.S. Montpellier* 3:4; *Ol. Marsilles* 1:6; *F.C. Hyères* 6:1; *O.G.C. Nice* 1:4; *Red Star* 1:1; *F.C. Rouen* 2:3; *F.C. Brest* 6:0; *F.C. Lorient* 5:2; *A.C. Havre* 3:1; *Valenciennes* 3:1; *Stade-Français* 3:1; *F.C. Mulhouse* 4:1; *M. Slavia* 3:0; *Chinezul* 5:3; *Universitatea* 4:2; *Liga de Nord* 8:5; *Unirea (Alba-Iulia)* 5:1; *C.F.R. (București)* 5:4; *Unirea Tricolor* 3:1; *Ferencváros* 1:3; *Vulturii* 5:1; *R.G.M.T.* 2:1; *Rapid (Viena)* 1:3; *Jiul* 8:0; *Jiul* 2:2; *Stăruința (Oradea)* 4:1; *Olimpia* 6:1; *Gloria* 3:0; *Gloria* 4:3; *CAO* 1:3; *Barkohba* 5:2; *Phönix* 9:0; *Tricolor* 10:0; *Stăruința (Satu-Mare)* 5:0; *Vulturii* 12:0; *C.F.R.* 2:3; *Șoimii* 3:0; *Rovine Grivița* 4:1; *Gradjansky (la Zagreb)* 4:3; *Gradjansky* 2:4; *R.G.M.T.* 2:1; *România (Cluj)* 3:0; *Gloria* 3:4; *Tricolor (Ploiești)* 1:0; *Macabi (București)* 5:1; *Crișana* 9:1; *UDR* 1:3; *UDR* 6:1; *Vulturii* 2:0; *Unirea (Timișoara)* 2:0; *Ilsa* 2:0; *F.C. Hyères* 1:0; *Toulon* 12:1. *Ripensia* a susținut, în anul 1932, un număr de 21 meciuri internaționale, încheiate cu un golaveraj de 67:40, dintre care a câștigat 13, a remizat într-o singură partidă și a pierdut 7; 29 de meciuri amicale, finalizate cu un golaveraj de 142:41, soldate cu 26 de victorii, un egal și două înfrângeri; 6 meciuri în Divizia Națională (golaveraj 21:8), obținând 4 victorii și 2 înfrângeri; 2 meciuri în Cupa Hutchinson, ambele câștigate de ripensiști (golaveraj 4:0). Cotidianul bănățean făcea și o comparație cu anul fotbalistic precedent: în anul 1932, echipa profesionistă timișoreană a disputat 58 de meciuri, dintre care a câștigat 45, a remizat în două partide și a pierdut 11, raportul de goluri fiind 234:89; în schimb, în anul 1931, nicio echipă românească nu a fost capabilă să înfrângă echipa timișoreană; în egală măsură, în 1932, „atât C.A.O., cât și C.F.R., Gloria și UDR au realizat adevărate performanțe, dispunând asupra *Ripensiei*, care e considerată, și acum, ca cel mai redutabil team românesc”⁴⁵.

După părerea mea, **Ripensia** a înregistrat performanțe mai slabe în cursul anului 1932, față de anul precedent, deoarece a fost nevoită să înfrunte câteva echipe valoroase, cu un stil ofensiv de joc și cu un public ostil față de team-ul profesionist timișorean (*C.A.O.*, *C.F.R.*, *Gloria* și *UDR*).

La începutul lunii februarie 1933, *Vestul* aducea în atenția cititorilor săi necesitatea reorganizării **Ripensiei**: „... Trebuie (trebuie – *n.n.*) eliminată ideea (ideea – *n.n.*) naționalismului; însăși numele latin **Ripensia** indică, primul, lipsa oricărei idei de acest soi, conducerea acestui club, precum și echipa fiind formată atât din români, cât și din unguri, nemți și evrei... **Ripensia** are de gând să formeze un hinterland puternic, o necesitate primordială, fără de care existența clubului este amenințată. Noi, din partea noastră, facem un călduros apel față de toți sportivii români din localitate, de a se recruta în rândul membrilor **Ripensiei**, ca

⁴⁵ Idem, nr. 721, duminică, 22 ianuarie 1933, p. 3.

să contribuie (contribuie – *n.n.*) nu numai la susținerea materială a clubului, dar și la formarea unei vieți de club, singura bază solidă a unei activări...”⁴⁶.

Consider că scăderea dramatică a „bugetului” *Ripensiei*, determinată de reducerea numărului de contributori și de beneficiile financiare minime sau chiar de pierderile înregistrate în urma unor partide interne sau internaționale, necesita o implicare mai profundă a publicului timișorean, inclusiv pe plan financiar, în activitatea clubului și menținerea caracterului cosmopolit al echipei, considerat singura „rețetă de succes”.

Posibila fuziune dintre *Ripensia* și *Chinezul*, vehiculată în presa locală, a fost considerată drept „un proiect irealizabil” sau chiar „o problemă inexistentă”, în paginile *Vestului*. Beneficiind de un renume internațional și de fotbaliști valoroși recrutați din întreaga țară, având 300 de membri și câțiva mecenazi, deși trecea prin momente grele, *Ripensia* nici nu se gândea la o eventuală fuziune cu alb-violetii timișoreni, aflați în pragul dispariției: „... Am fi înregistrat o contopire, fără precedent în analele organizărilor de club, o grupare cu renume european în concernul actual să fi trecut sub protecția unui nume devenit «anemic» (suntem siliți a păstra această expresie, căci obiectivitatea ne-o impune)...”⁴⁷.

În urma celor sesizate în paginile cotidianului *Vestul*, la începutul anului 1933, se constată că pretinsul proiect de fuziune dintre *Ripensia* și *Chinezul* era o simplă născocire menită să zdruncine încrederea publicului în faimosul club profesionist timișorean, iar, în cazul în care s-ar fi deschis, totuși, o astfel de discuție, proiectul ar fi fost contraproductiv pentru *Ripensia*, datorită „derivei” în care „plutea”, de câțiva ani, *Chinezul*.

De altfel, la mijlocul lunii februarie 1933 s-au produs unele modificări în conducerea lui *Ripi*, consemnate în paginile *Vestului*. Din noul comitet făceau parte: a) **președinte de onoare**: Sever Bocu, fost ministru; b) **președinți**: dr. Aurel Leucuția, deputat; dr. Cornel Bianu, deputat; dr. C. Băran, prefect; dr. Liviu Gabor, primar; E. Prochaska; Ion Băteală, administrator financiar; c) **președinte executiv**: dr. Cornel Lazăr, deputat; d) **vicepreședinți**: Gh. Sărăcăceanu; dr. Corcan Pavel; e) **secretar general**: ing. D. Balazs (Externe); Eugen Berger (Interne); f) **secretar**: Traian Vuia; g) **casieri**: Sever Buzariu; E. Radosavlievici; h) **direcțiunea arenei**: Ioan Lorand; i) **membri în direcțiune**: Vasile Catina; dr. Arnold Weisz; A. Wagner; I. Reda; F. Holczer; L. Kleiman; A. Schultz; cpt. Ghețaru Nicolae; controlor I. Simu; dr. ing. I. Fericeanu; dr. Oct. Puticiu; dr. Alx. Morariu; Romulus P. Roșu, prim-redactorul ziarului *Vestul*; Gheorghe Nichin, administratorul ziarului *Vestul*; prim-grefier Demenescu; dr. A. Maior;

⁴⁶ Idem, nr. 731, marți, 7 februarie 1933, p. 3.

⁴⁷ Idem, nr. 734, vineri, 10 februarie 1933, p. 3; Idem, nr. 736, duminică, 12 februarie 1933, p. 3; Idem, nr. 738, miercuri, 15 februarie 1933, p. 4; Idem, nr. 740, vineri, 17 februarie 1933, p. 4.

j) **medici**: dr. I. Todan; dr. A. Szilagyi; k) **juriști-consulți**: dr. Fr. Csendes; dr. Eusebiu Nicorescu; dr. Eugen Biro⁴⁸.

După părerea mea, noua echipă de conducere a **Ripensiei**, instalată la jumătatea lunii februarie 1933, era „garnisită” cu oameni politici de prim rang din zona Timișoarei și Banatului: Sever Bocu – fost ministru; dr. Aurel Leucuția, dr. Cornel Bianu și dr. Cornel Lazăr – deputați; dr. C. Băran – prefectul județului Timiș-Torontal; dr. Liviu Gabor – primarul municipiului Timișoara. La aceștia se adăugau și doi membri din conducerea cotidianului organizației național-tărăniste bănățene, *Vestul*: Romulus P. Roșu – prim redactor, și Gheorghe Nichin – administrator. Acești politicieni, acuzați ulterior, de multe ori, de amestec nepermis în activitatea fotbalistică locală, acționau din entuziasm și din convingerea că echipa-fanion a fotbalului bănățean și chiar românesc din acea perioadă, **Ripi**, trebuie sprijinită de întreaga comunitate.

Pregătirile pentru participarea la noua ediție a Diviziei Naționale s-au concretizat prin meciurile amicale desfășurate chiar în luna februarie 1933. De pildă, la 20 februarie 1933 a avut loc meciul **Ripensia-Patria**, încheiat cu scorul 10:2 (la pauză, 4:1). Din partea lui **Ripi** au marcat Bindea (2), Raffinsky (2), Kotormany (2) și Dobay (3), iar Cojocariu în poarta proprie; de la **Patria** au înscris Szécsenyi și Mazilu⁴⁹.

De asemenea, *Vestul* semnală un succes al **Ripensiei** la Arad, în fața echipei **AMEFA**, reprezentanta orașului de pe Mureș în Divizia Națională, cu scorul 3:1 (la pauză, 2:1), în cadrul partidei desfășurate în ziua de 27 februarie 1933. La **Ripensia**, Zombory s-a dovedit cel mai bun, publicul apreciind – în mod deosebit – prestația lui Bürger, Kotormany și Lakatos, iar la înaintare, linia Schwartz-Bindea a făcut „adevărate exhibiții”, Raffinsky distingându-se prin elan, însă Deheleanu și Ciolac au jucat sub forma obișnuită. **Ripensia** a aliniat următorii jucători în teren: Zombory, Bürger (Agner), Kotormany, Lakatos, Hoksary, Bindea, Schwartz, Deheleanu, (Raffinsky), Ciolac, Dobay. Scorul a fost deschis de gazde în minutul 7, Nagy transformând imparabil. Surprinsă, **Ripensia** a început seria combinațiilor sale spectaculoase, egalând – prin Schwartz – în minutul 12, același «Șobi» trimițând mingea în plasa adversă, în minutul 38. Deși, la sfârșitul primei reprizei, arbitrul Oravetz a acordat un 11 metri în favoarea arădenilor, lovitură de Pomacsek a fost apărută senzațional de Zombory. În repriza secundă, **Ripensia** a dominat, din nou, terenul și a reușit, prin Raffinsky (min. 10), să înregistreze scorul final al partidei, deoarece în minutul 40, Raffinsky a executat o lovitură de la 11 m, însă portarul echipei adverse, Szabo, a reușit să apere⁵⁰.

⁴⁸ Idem, nr. 738, miercuri, 15 februarie 1933, p. 4.

⁴⁹ Idem, nr. 743, marți, 21 februarie 1933, p. 4.

⁵⁰ Idem, nr. 749, marți, 28 februarie 1933, p. 4.

Se remarcă faptul că, și în primele luni ale anului 1933, **Ripensia** a continuat practica meciurilor amicale, care precedau partide „grele”, desfășurate în compania unor prestigioase echipe din Capitală, meciuri pe care le-au câștigat cu ușurință (cu **Patria Cluj** și **AMEFA Arad**), la aceste victorii, destul de categorice de altfel, contribuind „legende” lui **Ripi**: Bindea, Raffinsky, Kotormany, Dobay, Zombory, Bürger, Lakatos și Schwartz.

Din păcate, meciul dintre **C.F.R. București** și **Ripensia**, de fapt derby-ul Diviziei Naționale, programat pentru începutul lunii aprilie 1933, a fost precedat de un meci de antrenament al lui **Ripi**, în prezența altei echipe timișorene, **R.G.M.T.**, care s-a dovedit neașteptat de dur pentru unii jucători profesioniști, în ziua de 29 martie 1933, descris de ziarul *Vestul*: Zombory a avut brațul deplasat și bărbia rănită, iar Bindea a fost lovit, în mod intenționat, de internaționalul Moravetz; după rănirea lui Bindea, **Ripensia** s-a retras de pe teren, deși conducea cu scorul 4:3; au fost răniți și alți ripensiști, dar mai puțin grav; deoarece nu se știa dacă Zombory poate apăra poarta **Ripensiei** în fața echipei **C.F.R.** din Capitală, a fost expediată o telegramă lui Babin, al doilea portar al echipei profesioniste timișorene, aflat la Viena, solicitându-se întoarcerea urgentă a acestuia la Timișoara, împreună cu Berger, din conducerea **Ripensiei**; Lakatos, rănit cu prilejul meciului cu ZsAK, încă indisponibil, urma să fie înlocuit, în postul de half-stânga, de către Deheleanu, care trebuia să-l contreze pe Boroș, o sarcină destul de greu de îndeplinit⁵¹.

În vederea meciului cu **C.F.R. București**, programat pe arena **Banatul** din Timișoara, ce urma să fie arbitrat de arădeanul Oravetz, se preconiza faptul că echipa din Capitală va fi însoțită de un număr impresionant de suporteri, care se vor deplasa cu un tren special, în metropola Banatului, fiind ferm convinși că vor asista la o victorie categorică a clubului lor favorit⁵².

Conform lui Alexiu, reluarea jocurilor din Divizia Națională avea, pentru timișoreni, o importanță deosebită: întâlneau pe 2 aprilie 1933, într-un veritabil derby, pe lidera seriei A, echipa **C.F.R. București**, de care fuseseră înfrânți în toamna anului precedent, cu 3:2. Deși erau hotărâți să-și ia revanșa, lucrurile nu s-au desfășurat chiar așa de simplu. Emoțiile gazdelor au început dinaintea partidei, deoarece reintrarea lui Zombory și a lui Lakatos a stat sub semnul întrebării până în ultimul moment. În prima repriză, **Ripensia** și-a desfășurat obişnuitul joc combinativ și mereu direcționat pe poartă, dar a avut de înfruntat și un al doilea adversar, imprevizibil – vântul puternic a bătut exact împotriva sensului său de atac. Încă din minutul 7, oaspeții, „veniți să-și vândă scump pielea”, au deschis scorul prin Chiroiu. Schwartz a adus egalarea abia în minutul

⁵¹ Idem, nr. 776, sâmbătă, 1 aprilie 1933, p. 3.

⁵² Idem, nr. 777, duminică, 2 aprilie 1933, p. 2.

66, reușind, în mod miraculos, să strecoare un șut printre trei adversari. Deși **C.F.R.** a încercat o temporizare a jocului, **Ripensia**, dezlănțuită, a punctat decisiv prin Raffinsky în minutul 72. Merită amintite cele două formații: **Ripensia**: Zombory-Hoksáry, Agner-Hrehuss, Kotormány, Lakatos-Bindea, Schwartz, Ciolac, Raffinsky, Dobay; **C.F.R.**: Theimler-Ujlaki, Roșculeț-Kerekes, Wetzer II, Radu-Vintilă, Grabowsky, Chiroiu I, Chiroiu II, Boroș⁵³.

După părerea mea, nu toate meciurile amicale ale **Ripensiei**, nici măcar cele desfășurate în compania unor echipe de amatori locale, destul de puternice (de exemplu, **R.G.M.T.**), nu au fost marcate de un spirit de fair-play, ci, dimpotrivă, au fost „presărate” cu atacuri furibunde asupra jucătorilor „periculoși” din echipa adversă, în urma unui astfel de joc violent fiind accidentați doi oameni „de bază” ai **Ripensiei**: Zombory și Bindea. Totuși, stilul de joc agresiv al echipei bucureștene **C.F.R.**, destul de prestigioasă, a fost „neutralizat” de calmul, tehnicitatea, fair-play-ul și caracterul combinativ al jocului practicat de **Ripi**, fapt ce i-a adus o victorie la limită pe arena **Banatul** din Timișoara.

La începutul lunii aprilie 1933, clasamentul Diviziei Naționale consemna prezența **Ripensiei** pe locul 2 al seriei A, cu 10 puncte, pe primul loc situându-se **C.F.R.**, cu 11 puncte, iar pe al treilea **Gloria**, cu 9 puncte. Pe primele trei locuri ale seriei B se aflau echipele: **Venus** (11 puncte); **Universitatea** (11 puncte, însă un golaveraj mai slab); **C.A.O.** (8 puncte)⁵⁴.

Alexiu susține că, pentru **Ripensia**, „a urmat un veritabil galop de sănătate” la Cernăuți și la Bacău. De pildă, în zilele de 16, 17 și 19 aprilie 1933, timișorenii au învins lejer echipa **Maccabi** (7:1, la pauză 3:0) și selecționatele celor două orașe (8:1, la pauză 6:0 și, respectiv, 12:1, la pauză 6:1), „fiind răsplătiți cu manifestări copleșitoare de simpatie din partea publicului”⁵⁵.

Conform ziarului *Vestul*, în meciul cu **Maccabi Cernăuți**, ripensiștii au marcat prin Dobay (2), Beke (2), Raffinsky, Schwartz și Bindea. În schimb, în partida cu **reprezentativa Cernăuțiului**, din cadrul **Ripensiei** s-au remarcat Deheleanu și Bürger, care i-au și înlocuit, de altfel, pe Hrehuss și Hoksáry, golurile profesioniștilor timișoreni fiind înscrise de către Dobay (3), Raffinsky (2), Beke, Bindea și Kotormany⁵⁶.

Alexiu subliniază faptul că, înaintea marelui turneu din Olanda, mai precis în ziua de 7 mai 1933, **Ripensia** a învins în deplasare, după un excelent spectacol fotbalistic, pe **România Cluj**, cu scorul 4:0⁵⁷.

⁵³ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, pp. 38–39.

⁵⁴ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 782, sâmbătă, 8 aprilie 1933, p. 3.

⁵⁵ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 39.

⁵⁶ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 789, joi, 20 aprilie 1933, p. 3.

⁵⁷ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 39.

Consider că meciurile amicale disputate de **Ripi** înaintea turneului olandez, la Cernăuți, Bacău și Cluj, au contribuit decisiv, prin victoriile obținute, la întărirea moralului echipei profesioniste timișorene.

La buna organizare a meciurilor Diviziei Naționale din perioada următoare a contribuit, fără îndoială, și răspunsul pozitiv al ministrului Virgil Madgearu la solicitarea deputaților Aurel Leucuția și Liviu Iuga, privind punerea în aplicare imediată a Legii Educației Fizice, în special a stipulațiilor despre scutirea impozitelor pe spectacolele sportive⁵⁸.

Așadar, aplicarea imediată a Legii Educației Fizice, cu precădere a prevederilor despre scutirea impozitelor pe spectacolele sportive, a avut un impact pozitiv asupra veniturilor obținute de mai multe echipe din țară, inclusiv de **Ripensia**.

Conform lui Alexiu, abia ajunși acasă din turneul olandez, timișorenii au întâlnit, la 25 mai 1933, într-un meci important pentru seria I a Diviziei Naționale, pe **Gloria C.F.R. Arad**. Spre surprinderea generală, oaspeții au deschis scorul prin Mărienuț. **Ripensia** a ratat mai multe ocazii, punând la grea încercare nervii propriilor suporterii. Abia în penultimul minut al primei reprize, Ciolac a restabilit egalitatea. După pauză, pe fondul epuizării fizice a arădenilor, gazdele au mărit – până la sufocare – tempo-ul și au realizat, în cascadă, acele combinații-model ce neutralizează complet adversarul. În urma numeroaselor ocazii, Bindea (minutele 60 și 89) și Ciolac (minutul 63) au reușit să marcheze, stabilind rezultatul la 4:1⁵⁹.

După părerea mea, partida cu **Gloria C.F.R. Arad**, desfășurată la 25 mai 1933, a demonstrat, spre surprinderea generală a publicului timișorean, „variații” nepermise de formă ale jucătorilor **Ripensiei**; până la urmă, celebrul „sfert de oră” al lui **Ripi** a funcționat, mai târziu decât de obicei, însă cu un rezultat promițător.

Cotidianul *Vestul* consemnează decorarea, la data de 8 iunie 1933, cu ocazia aniversării a trei ani de la Restaurație, de către regele Carol al II-lea, cu ordinul „Meritul Cultural” – clasa II, a numeroase persoane care au contribuit la evoluția pozitivă a sportului românesc: deputații C. Lazăr (președintele **Ripensiei**) și L. Iuga (directorul ziarului *Vestul*, președintele clubului **Chinezul** și al Ligii de Vest), precum și jucătorii Grațian Sepi, Rudi Wetzler, Adalbert Steiner (fost jucător la **Chinezul**), Iuliu Bodola, P. Steinbach, Emeric Vogl și Iosif Covaci⁶⁰.

Se constată, așadar, faptul că suveranul României din perioada respectivă, Carol al II-lea, îi recompensa pe cei care și-au adus o contribuție decisivă la dezvoltarea sportului românesc. Regele aprecia, în mod deosebit, fotbalul românesc și echipa-fanion a acestei ramuri sportive, **Ripensia**.

⁵⁸ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 816, miercuri, 24 mai 1933, p. 3.

⁵⁹ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 40.

⁶⁰ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 829, duminică, 11 iunie 1933, p. 3.

Zvonurile tendențioase la adresa unor jucători ai **Ripensiei** au continuat să fie prezente în paginile unor ziare centrale, probabil din dorința de demoralizare a echipei timișorene, în ansamblul său. De pildă, gazeta de specialitate *Match* a lansat două „bombe”, de presă, desigur, care urmau „să arunce în aer” echipa profesionistă din urbea de pe Bega, după cum consemna cotidianul *Vestul*: constituirea unui club **C.F.R.** la Timișoara, spre care s-ar îndrepta aproape toți jucătorii **Ripensiei**, echipa profesionistă timișoreană fiind în pragul dizolvării; plecarea lui Dobay la clubul bucureștean **Unirea-Tricolor**, deși a fost dată publicității hotărârea **Ripensiei** de reînnoire a angajamentelor jucătorilor săi. Ziarul timișorean sublinia, în continuare, următoarele: „... Și, după ce toate ziarele din Capitală au desmințit (dezmințit – *n.n.*) această știre, fiind mai aproape de sursă, un cotidian din localitate (probabil același *Temesvári Hírlap* – *n.n.*) interceptează tendențios, dar cu rezervă, minciuna celor dela *Match*, informând și pe timișoreni de (despre – *n.n.*) cele ce se petrec în fotbalul (fotbalul – *n.n.*) nostru”⁶¹.

Consider că *Vestul* a jucat un rol predominant în demontarea unor zvonuri tendențioase îndreptate împotriva **Ripensiei**: constituirea unui club **C.F.R.** la Timișoara, spre care ar „migra” toți ripensiștii și legitimarea lui Dobay la echipa bucureșteană **Unirea-Tricolor**. Fără îndoială, în aceste zvonuri lansate în presa centrală exista un miez de adevăr: se încerca, deja, cooptarea unor ripensiști celebri în alte echipe, în special din București, Cluj sau Oradea, prin toate mijloacele posibile, indiferent de costuri.

Sandu Ususan subliniază faptul că **Ripensia** a făcut parte din Seria I, alături de *CFR București*, *Tricolor Ploiești*, *Gloria Arad*, *FC România Cluj*, *Șoimii Sibiu* și *Crișana Oradea*. În cealaltă serie s-au duelat: *Venus București* (campiona „en-titre”), *CAO Oradea*, *Universitatea Cluj*, *Unirea Tricolor București*, *AMEFA Arad*, *RGM Timișoara* și *Brașovia Brașov*. **Ripensia** a încheiat seria pe prima poziție, cu 10 victorii și două eșecuri (2–3 la București, cu *CFR* și 3–4 la Arad, cu *Gloria*). Cel mai categoric succes a fost cel din retur, cu *Tricolor Ploiești*, 11–0; meciul amintit s-a jucat la 18 iunie 1933, iar spectatorii și-au aclamat favoriții, care au punctat prin Schwartz (5), Dobay (3), Bindea, Raffinszky și Ciolac. Cealaltă serie a fost câștigată de **Universitatea Cluj**⁶².

Conform lui Alexiu, pentru timișoreni, ocazia de a-i sărbători pe eroii Balcaniadei (Kotormány, Lakatos, Bindea, Ciolac și Dobay) s-a ivit cu ocazia meciului divizionar al **Ripensiei** din 18 iunie 1933, când a întâlnit pe **Tricolor Ploiești**. Spectatorii și-au aclamat îndelung favoriții și au avut satisfacția să vadă, în continuare, o partidă magnifică, terminată cu 11:0. A ieșit în evidență Deheleanu, un centru mijlocăș de talia inegalabilului Kotormány. Schwartz s-a

⁶¹ Idem, nr. 835, duminică, 18 iunie 1933, p. 6.

⁶² Sandu Ususan, „**Ripensia**, primul club de fotbal profesionist din România (I)”, în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1102, 21–27 ianuarie 2014, p. 5.

impus prin jongleriile sale mult gustate de public și prin cele 5 goluri înscrise. Au mai marcat: Dobay (3), Bindea, Raffinsky și Ciolac. Prin această victorie categorică, **Ripensia** prelua conducerea seriei⁶³.

Meciul dintre **Ripensia** și **Tricolor Ploiești**, desfășurat pe arena *Electrică* din orașul de pe Bega, în prezența a 1.800 de spectatori și arbitrat de reșițeanul Silagi, încheiat cu scorul-record 11:0 (la pauză, 4:0), a fost descris pe larg și în paginile ziarului timișorean *Vestul*. În deschiderea partidei, au fost sărbătoriți internaționalii ripensiști, care au contribuit foarte mult la câștigarea trofeului cupei balcanice, din partea clubului, a comisiei districtuale, precum și a suporterilor, în frunte cu cpt. Focșăneanu. După încheierea acestei solemnități, publicul a ovaționat îndelung jucătorii **Ripensiei**. Profesioniștii timișoreni au oferit spectatorilor „o partidă magnifică”, distingându-se toate compartimentele gazdelor. În postul de centru-mijloc, Deheleanu a făcut un joc „de mare clasă”; în linia de atac, extremele Bindea și Dobay și-au confirmat renumele dobândite pe parcursul timpului; Ciolac a dezamăgit publicul cu jocul său, deoarece nu a utilizat îndeajuns extremele; „jongleriile” lui Schwartz au binedispu spectatorii; deși s-a străduit în mod deosebit, Raffinsky nu a reușit să se impună în postul de inter-stânga; mijlocașii de margine Lakatos și Hrehuss s-au dovedit la înălțimea „misiunii” primite, iar fundașii Bürger și Agner au zădărnicit puținele acțiuni ale oaspeților. Cu puține faze la poarta **Ripensiei**, ploieștenii au lăsat o impresie bună asupra publicului timișorean, pentru că au practicat un joc corect și au avut la dispoziție câteva elemente valoroase, precum Dragomirescu, Schwartz, Ștefănescu și Herman. Punctele au fost marcate de Schwartz (5), Dobay (3), Bindea, Raffinsky și Ciolac, în urma acestei victorii, **Ripensia** reușind să ocupe locul de frunte în clasamentul categoriei A⁶⁴.

Așadar, partida lui **Ripi** cu echipa **Tricolor Ploiești**, finalizată cu un scor nemaîntâlnit până atunci în Divizia Națională (11:0), a fost o ocazie foarte bună pentru a-i omagia pe eroii ripensiști ai Balcaniadei (Kotormány, Lakatos, Bindea, Ciolac și Dobay), pentru a testa stilul de joc fair-play al ploieștenilor și pentru a demonstra calitatea incontestabilă a unor jucători precum Deheleanu, Schwartz, Dobay, Bindea, Raffinsky și Ciolac.

În preajma unui alt meci important, cel susținut cu faimoasa echipă orădeană **Crișana**, Pavlovici, fostul portar al clubului timișorean **Dacia**, a semnat pentru **Ripensia**, iar Bindea, în pofida unor zvonuri privind trecerea sa la **Universitatea Cluj**, și-a reînnoit contractul cu echipa profesionistă⁶⁵.

Conform lui Alexiu, a urmat un meci decisiv, cu **Crișana**, la Oradea (echipă aflată pe poziția a treia), în ziua de 25 iunie 1933. Deși n-au excelat, ripensiștii

⁶³ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 41.

⁶⁴ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 836, marți, 20 iunie 1933, p. 3.

⁶⁵ Idem, nr. 839, vineri, 23 iunie 1933, p. 6.

au învins cu 1:0, astfel încât înaintea ultimei partide (6:0 cu **Șoimii Sibiu**) erau deja calificați pentru finala Campionatului Național⁶⁶. **Ripensia** a înscris unicul gol al partidei amintite prin Raffinsky, în minutul 6 din repriza secundă⁶⁷.

Partida **Ripensia-Șoimii** (6:0, la pauză 2:0), desfășurată la 29 iunie 1933 pe arena *Electrică* din Timișoara, sub arbitrajul arădeanului Burdan, în prezența unui public destul de numeros, s-a dovedit o adevărată demonstrație fotbalistică, precum relatează cotidianul *Vestul*: din echipa sibiană, dominată de tineri, au ieșit în evidență Băicoianu, Apolzan și portarul Lindner; concentrarea tuturor jucătorilor în fața porții apărate de Lindner s-a dovedit o greșeală tactică majoră; jucătorii **Ripensiei** au reușit, cu dificultate, să treacă de careul echipei adverse; dintre ripensiști s-au afirmat Bürger, Lakatos, Deheleanu și Schwartz; Kotormany („Fakirul”) a făcut o serie de exhibiții, reușind să amuze publicul; au marcat Dobay, Raffinsky (2), Deheleanu, Zombory (11 m) și Barna, în poarta proprie; **Ripensia** a evoluat cu o formație alcătuită din Zombory, Bürger, Hoksary, Deheleanu, Kotormany, Lakatos, Bindea, Schwartz, Ciolac, Raffinsky și Dobay, iar **Șoimii** au aliniat următorul „11”: Lindner, Borcea, Apolzan, Tatu, Petricioiu, Astaloș I, Băicoianu, Astaloș II, Sfeta, Cesrea, Opriș⁶⁸.

Consider că schimbările de ultimă oră intervenite în formația **Ripensiei** (relegitimarea lui Deheleanu și cooptarea unui nou membru, în persoana portarului Pavlovici) și-au spus cuvântul în partidele disputate cu două echipe ardelenе destul de importante, **Crișana Oradea** și **Șoimii Sibiu**, aducând două victorii adecvate pentru moralul ripensiștilor.

Finala campionatului național, programată pentru data de 9 iulie 1933, pe arena *Electrică* din Timișoara, opunea două echipe redutabile, **Universitatea Cluj** și **Ripensia**, nivelul de pregătire al ambelor echipe și așteptările publicului din orașul de pe Bega fiind surprinse în paginile cotidianului *Vestul*. Meciul dintre cele două echipe era catalogat drept „o dispută gigantă”; deși aveau, la activ, o serie de performanțe, ripensiștii erau convinși de ambiția și dârzenia clujenilor; putea crea probleme adversarilor chiar stilul de joc diferit al atacanților **U Cluj**, care nu jonglau cu mingea, ci preferau să șuteze de la distanță, în timp ce atacanții **Ripensiei** au ratat, de multe ori, cele mai clare situații de marcare. Miza meciului dintre cele două echipe era foarte mare, „căci fotbalul (fotbalul – *n.n.*) bănățean e în joc”⁶⁹.

Meciul decisiv cu **Universitatea Cluj** a fost descris amănunțit de către Cristofor Alexiu. Desfășurat pe o ploaie torențială, meciul cu **Universitatea Cluj** s-a dovedit „o partidă magnifică, una din cele mai frumoase văzute în

⁶⁶ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 41.

⁶⁷ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 842, miercuri, 28 iunie 1933, p. 3.

⁶⁸ Idem, nr. 844, sâmbătă, 1 iulie 1933, p. 6.

⁶⁹ Idem, nr. 851, duminică, 9 iulie 1933, p. 4.

capitala Banatului”. Cu toate că apărarea gazdelor a fost surclasată de clujeni de câteva ori, iar Kotormány a evoluat sub așteptările tuturor, jocul ripensiștilor a fost impulsivat, în permanență, de mijlocașii Lakatos și Deheleanu, în vreme ce extremele Bindea și Dobay au excelat prin elanul dovedit. De la oaspeți s-au afirmat fundașul Sfera, bănățean de origine, centrul Sepi II și mijlocașul Gain. La fluierul de începere a jocului dat de către bucureșteanul C. Rădulescu, președintele colegiului central de arbitri, care a avut decizii discutabile pe parcursul jocului, s-au aliniat următoarele formații: **Ripensia**: Zombory-Bürger, Hoksáry-Deheleanu, Kotormány, Lakatos-Bindea, Schwartz, Ciolac, Raffinsky, Dobay; **Universitatea**: Sepsy-Iancovici, Sfera-Gain, Ghilezan, David-Mârza, Ploșteanu, Sepi II, Ștefănescu, Surlașiu. Primul gol a fost marcat de echipa clujeană, prin Ștefănescu, pornind de la pasa lui Sepi II (min. 5). Replica timișorenilor a fost dată în minutul 16, când Ciolac a șutat, mingea atingând și piciorul lui Sfera. În minutul 24, „Binduț” a pătruns frontal și a tras fulgerător la poartă, scorul ajungând la 2:1. Clujeanul Sepi II a valorificat o acțiune individuală, **Ripensia** fiind dominată pe teren propriu. Dezmeticindu-se, Ghiță Ciolac i-a surprins pe clujeni printr-o deschidere lungă, iar Dobay, lansat, a străbătut rapid apărarea adversă, șutând imbatabil și stabilind scorul primei reprize (3:2). La reluarea partidei, «Calul» (o altă poreclă a lui Dobay) a marcat din nou, în minutul 50. Între timp, s-a dezlănțuit o adevărată vijelie și meciul a fost întrerupt pentru 15 minute. Până la urmă, fiecare echipă a mai înscris câte un gol, prin Ploșteanu (min. 77) și, din nou, Dobay (min. 88), rezultatul final al partidei fiind 5:3⁷⁰.

Și cotidianul bănățean menționat mai sus vine cu precizări suplimentare legate de meciul **Ripensia-Universitatea Cluj**: în prezența a 3.000 de spectatori, tehnica și rutina echipei profesioniste bănățene a fost echilibrată de elanul manifestat de universitarii clujeni; dintre ripensiști, Hoksary și Kotormány au jucat sub așteptări, ieșind în evidență extremele Bindea și Dobay, mijlocașii Lakatos și Deheleanu; la **U Cluj** s-au remarcat atacanții, în special internaționalul Sepi, care a pus în pericol, de mai multe ori, poarta lui Zombory, din linia intermediară timișoreanul Gain, dintre fundași, Sfera, iar portarul Șepci, prezent la multe partide internaționale disputate de clujeni, a reușit să pareze numeroase șuturi ale ripensiștilor; „... **Ripensia** are meritul deosebit de a fi supus un adversar redutabil... N-am putea remarca nicio fază în care vreunul din clujeni ar fi fost măcar bruscat intenționat de jucătorii **Ripensiei**...”⁷¹.

După părerea mea, meciul dintre **Ripensia** și **Universitatea Cluj**, în finala ediției 1932/1933 a campionatului național, desfășurat la Timișoara, în prezența unui public numeros și în condiții meteo vitrege, a demonstrat superioritatea

⁷⁰ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, pp. 41–42.

⁷¹ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 852, marți, 11 iulie 1933, pp. 3–4; Idem, nr. 853, miercuri, 12 iulie 1933, p. 3.

tehnică, lipsa de agresivitate și spiritul de fair-play al ripensiștilor, care „au avut mult de lucru” în fața unei echipe prestigioase, cu un joc ofensiv foarte puternic și cu o ambiție nemăsurată în câștigarea partidei. Și de data aceasta, „greii” lui **Ripi** și-au făcut datoria pe deplin: Bindea, Dobay, Lakatos și Deheleanu.

Pentru meciul retur, ce urma să se desfășoare la Cluj, *Vestul* anunța unele schimbări semnificative în echipa **Ripensiei**: Hrehuss nu a semnat pentru **Juventus** din București („simpaticul *Repa* va juca, și pe mai departe, în culorile roș-galbene”); Lazăr, nepotul lui Cornel Lazăr, reprezenta o nouă achiziție a clubului **Ripensia**; Beke, talentatul atacant al **Ripensiei**, urma să reintre, cât de curând, în formația profesioniștilor, jucând în locul lui Bindea, care nu se putea deplasa la Cluj, fiind bolnav; se estima că Deheleanu va juca, în calitate de half-centru, cu prilejul finalei din Cluj, iar Hrehuss va juca mijlocăș dreapta; de asemenea, Agner trebuia să reintre, foarte rapid, în formația **Ripensiei**, în locul veteranului Hoksary⁷².

Cristofor Alexiu face un comentariu destul de avizat pe marginea meciului retur dintre **Ripi** și universitarii clujeni: „Returul finalei s-a disputat peste o săptămână (16 iulie 1933 – *n.n.*), la Cluj, și s-a situat departe de factura partidei de la Timișoara. Publicul localnic nutrea puternice resentimente față de ripensiști, el neîmpăcându-se cu pierderea fostului lor jucător, Bindea. Prudenți, timișorenii au intrat în teren fără minuscula extremă dreaptă. Ei au încercat să tempereze elanul și chiar agresivitatea adversarilor. În acest sens, au întărit apărarea, ipostază stranie pentru o echipă obișnuită să atace aproape tot timpul. Bürger, ajutat de Raffinsky și Schwartz, a respins mingi grele. Deheleanu, constant bun, a fost fluierat fără încetare, căci și el jucase cândva sub culorile **Universității**. Dobay, păzit strașnic, nu și-a făcut jocul obișnuit. Terminând partida la egalitate (0:0), **Ripensia** își adjudeca primul ei trofeu național. Deci, după o întrerupere de șase ani, titlul poposea din nou la Timișoara”⁷³.

Mult mai complet decât comentariul lui Alexiu pe marginea returului finalei campionatului național se dovedea a fi comentariul cronicii sportive a cotidianului *Vestul*, presărat, în mod inevitabil, cu aprecieri critice la adresa adversarilor **Ripensiei**: tribunele stadionului erau dominate, din punct de vedere fonic, de refrenurile «Tempo *U*» și «Pfui **Ripensia**»; arbitrul meciului, dr. T. Morariu, s-a dovedit subiectiv în deciziile sale; ripensiștii au fost atacați cu pietre, din tribune, atât în timpul partidei, cât și în pauză; „părintele jucătorilor **Ripensiei**, dl. dr. Cornel Lazăr, a dat dovadă de o nețărmarită dragoste față de echipierii săi... mereu lângă ei, neglijându-și chiar și prietenii din Cluj, președintele clubului campion al României poate

⁷² Idem, nr. 855, vineri, 14 iulie 1933, p. 3.

⁷³ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 42.

servi ca model tuturor conducătorilor de cluburi, legătura dintre el și jucători fiind indestructibilă”⁷⁴.

Consider că meciul retur dintre **Ripi** și **Universitatea Cluj**, pe terenul clujenilor, deși **Ripi** avansase propunerea privind desfășurarea partidei pe unul din stadioanele Capitalei, cu dotări tehnice de invidiat, a scos în evidență un arbitraj incorect, dictat de presiunile publicului, un joc agresiv și lipsit de fair-play al gazdelor, un „marcaj” permanent pentru „vârfurile” **Ripensiei**, însoțite de o amenințare cvasi-permanentă la adresa suporterilor timișoreni, destul de puțini. Toate aceste „ingrediente” nu au adus, însă, **Universității Cluj** victoria scontată, ci doar un scor „alb” (0–0), care a permis lui **Ripi** să ocupe prima poziție în Divizia Națională, în seria A.

Conform lui Alexiu, după meciul de la Cluj, **Ripensia** a apelat la serviciile unui nou antrenor, Eugen Konrad. Acesta a fost secondat de Pavel Kardos, pentru pregătirea fizică, unul dintre oamenii care au susținut – din răspuțeri, prin munca lor – succesele **Ripensiei**. În perioada următoare a demarat o operațiune de primenire a echipei, însă unele tentative au eșuat: jucătorul Carte, remarcat în postură de centru atacant la **Banatul**, nu s-a putut încadra între rutinații echipieri ai **Ripensiei**⁷⁵.

De altfel, cronicarii sportivi ai *Vestului* semnalau, la finele lunii iulie 1933, trecerea lui Barta de la **Banatul la Ripensia** și zvonurile unor transferuri similare în cazul lui Diaconescu și Chiroiu I⁷⁶.

După părerea mea, la mijlocul anului 1933, noul antrenor al **Ripensiei**, Eugen Konrad, secondat de către Pavel Kardos (pentru pregătirea fizică), nu a găsit – cel puțin pentru moment – cei mai buni candidați pentru „primenirea” echipei, considerată absolut necesară, cazul lui Carte (fost centru atacant la **Banatul**) fiind cel mai elocvent în această privință.

Între timp, **Ripensia** participa și la alte meciuri, considerate simple antrenamente pentru competițiile cu adevărat semnificative din țară și străinătate. De pildă, ziarul *Vestul* prezenta succint desfășurarea partidei **Ripensia-Fortuna**, primul meci din „Cupa Ferdinand”, înființată de Liga de Vest, din 21 iulie 1933, finalizată cu scorul record 16–0 (la pauză, 8–0). După ce făcea o trecere în revistă a ripensiștilor care au înscris golurile (Dobay – 6, Beke – 4, Raffinsky – 4 și Ciolac – 2), cotidianul bănățean aprecia fair-play-ul de care a dat dovadă echipa **Fortuna**⁷⁷.

⁷⁴ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 858, marți, 18 iulie 1933, pp. 3–4; Idem, nr. 860, joi, 20 iulie 1933, p. 3.

⁷⁵ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 43.

⁷⁶ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 861, sâmbătă, 22 iulie 1933, p. 3.

⁷⁷ *Ibidem*.

Sandu Ususan susține că, în intervalul 30 iulie-septembrie 1933, **Ripi** a disputat câteva partide amicale, în pregătirea marilor confruntări fotbalistice din perioada imediat următoare⁷⁸.

Consider că participarea **Ripensiei** la câteva meciuri amicale, propriu-zis de antrenament, înaintea deschiderii noii ediții a campionatului național, inclusiv în întreceri regionale de tradiție (cupele „Ferdinand” și „Hutchinson”), au fost benefice pentru sudarea echipei profesioniste timișorene.

Conform aceluiași Ususan, Divizia Națională s-a disputat tot după sistemul cu două serii. **Ripensia** a făcut parte din seria a II-a, *alături de Unirea Tricolor București, CA Oradea, Juventus București, România Cluj, Gloria Arad, Mureșul Târgu Mureș și Șoimii Sibiu*. În schimb, în seria I au evoluat: **Venus București, Crișana Oradea, Universitatea Cluj, CFR București, AMEFA Arad, Chinezul Timișoara, Brașovia Brașov și Tricolor Ploiești**. Așadar, Divizia Națională era alcătuită, și în continuare, din 16 echipe, constatându-se absența completă a echipelor din Moldova, Oltenia și Dobrogea⁷⁹.

Ususan semnalează, în egală măsură, schimbările survenite în componența **Ripensiei** până la noua ediție a campionatului național. În acest sens, echipa profesionistă din metropola Banatului l-a înregimentat, în vară, pe Chiroiu, iar în toamnă l-a legitimat pe portarul Dumitru Pavlovici, ultimul debutând, însă, ca titular doar peste un an, la 2 septembrie 1934⁸⁰.

După un scor surprinzător, înregistrat în meciul **Ripensia-AMEFA** (2:2, la pauză 1:1), desfășurat în ziua de 3 septembrie 1933, pus pe seama „indiferenței unora dintre jucători (ripensiști – *n.n.*), cari (care – *n.n.*) răsplătesc munca neobosită a conducătorilor lor prin aceea că fac chefuri până în zori, fără a ține seama că au și match (meci – *n.n.*) de jucat”, cotidianul *Vestul* prezenta, pe larg, cititorilor săi, modul de desfășurare al partidei dintre **Ripensia** și **Șoimii Sibiu**, încheiată cu scorul 5:0 (la pauză 2:0). În meciul de la Sibiu, **Ripensia** a evoluat pe teren cu următorul „11”: Zombory, Bürger, Agner, Deheleanu, Hrehuss, Lakatos, Bindea, Schwartz, Ciolac, Raffinsky și Dobay; de asemenea, **Șoimii** au aliniat o formație alcătuită din Lindner, Borgia, Apolzan, Tatu, Petricoiu, Asztalos, Băicoianu, Nemeș, Novici, Nadici, Asztalos II. În cadrul partidei amintite, Raffinsky s-a dovedit eroul primei reprize, marcând de două ori în poarta adversă, în minutele 8 și 24, iar în repriza secundă, **Ripi** a oferit spectatorilor un joc „de mare clasă”, golurile fiind înscrise de către Ciolac, Schwartz și Bindea. Cu ocazia acestui meci, de la **Ripensia** s-au afirmat Lakatos,

⁷⁸ Sandu Ususan, „**Ripensia**, primul club de fotbal profesionist din România (II)”, în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1103, 28 ianuarie-3 februarie 2014, p. 8.

⁷⁹ *Ibidem*.

⁸⁰ *Ibidem*.

Ciolac, Deheleanu și Bindea, **Șoimii** excelând prin portarul Lindner, Băicoianu și Asztalos I.⁸¹

După părerea mea, schimbările survenite în cadrul **Ripensiei**, în vara anului 1933 (cooptarea lui Chiroiu și legitimarea lui Pavlovici, care va evolua ca portar în etapa următoare), nu au putut compensa fluctuațiile jocului echipei, reflectate în două meciuri încheiate cu rezultate la fel de surprinzătoare (**AMEFA Arad** – 2:2 și **Șoimii Sibiu** – 5:0). În meciul disputat în compania echipei sibiene s-a constatat un reviriment al ripensiștilor, aflați „în mare formă”, „eroii” zilei fiind Raffinsky, Lakatos, Ciolac, Deheleanu și Bindea.

Alexiu susține că, la fel ca în anul precedent, la 17 septembrie 1933, **Ripensia** a înregistrat o surprinzătoare înfrângere, de data aceasta pe teren propriu, 1:3 cu **Juventus București**, de altfel singurul eșec din serie. De la oaspeți a excelat fundașul Vogl, cel care, peste mulți ani, s-a impus ca un redutabil tehnician al fotbalului românesc. Totuși, în compensație, timișorenii au depășit categoric, la 1 octombrie 1933, în București, pe **Unirea Tricolor**, principala ei adversară în lupta pentru șefia grupei – 3:0 (la pauză, 0:0)⁸². Conform ziarului *Vestul*, golurile lui **Ripi** au fost înscrise de către Dobay, Raffinsky și Lakatos; în egală măsură, la **Ripensia** a excelat Bürger, „fiind într-o formă extraordinară Chiroiu, Ciolac și Bindea”, iar la **Unirea Tricolor** s-au remarcat Steinbach, Florea și Al. Popescu⁸³.

Chiar și un cotidian de profil din Capitală semnală importanța confruntării fotbalistice dintre **Ripensia** și **Unirea Tricolor**, considerată – pe drept cuvânt – meciul zilei, fiecare club fiind pregătit să alinieze cei mai buni jucători aflați la dispoziție. Se preconiza, în acest sens, organizarea unui veritabil spectacol sportiv, menit să surprindă „lupta dintre tehnica superioară a **Ripensiei**, pe de o parte, și avântul tineresc, de alta”. Nu era omis din vedere, în rubrica sportivă a ziarului bucureștean amintit, nici faptul că soarta jocului depindea de modul de comportament, în teren, al liniilor de atac: „Vom asista la înjghebările unui atac tehnic, cuprinzând nu mai puțin de 4 internaționali, atac remontat de două aripi extrem de rapide și, mai ales, periculoase: Bindea-Dobay. De cealaltă parte, tripleta oboreană (a formației **Unirea Tricolor** – *n.n.*) va impune un joc avântat, în plus cu posibilități tehnice în ascensiune, lucru de care se vor închieta (îngrijora – *n.n.*), oricum, apărătorii bănățeni. În concluzie, în afară de cele spuse mai sus, partida se va prezenta echilibrată, **Ripensia** voind să refacă terenul pierdut în fața **Juventusului**, iar **Unirea Tricolor** nevoind (nedorind – *n.n.*) să părăsească terenul fără a da o viguroasă și eficace replică campionilor (cacofoniile erau omniprezente, pe atunci, în presa locală și centrală – *n.n.*) naționali”. Prezența

⁸¹ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 897, marți, 5 septembrie 1933, p. 4; Idem, nr. 898, miercuri, 6 septembrie 1933, p. 3; Idem, nr. 902, marți, 12 septembrie 1933, p. 2.

⁸² Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 45.

⁸³ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 919, marți, 3 octombrie 1933, p. 3.

arbitrului Georg Theil, din Sighișoara, era considerată o garanție pentru desfășurarea partidei în condiții de corectitudine absolută⁸⁴.

Consider că **Ripensia** a reușit, treptat, să pună probleme stilului de joc agresiv și impetuos al unor echipe bucureștene, învingând, de pildă, team-ul **Unirea Tricolor**, principala sa adversară în competiția pentru primul loc în seria A din campionatul național, cu un scor categoric, datorită efortului depus de către Dobay, Raffinsky, Lakatos, Chiroiu, Ciolac și Bindea, după o înfrângere „usturătoare” suferită pe teren propriu, în compania echipei **Juventus București** (1–3), care a constituit un veritabil „duș rece” pentru **Ripi**.

Cotidianul *Vestul* încearcă să explice, în mod avizat, cititorilor săi cauzele înfrângerii **C.A.O.** de către **Ripensia**, la 8 octombrie 1933, pe arena *Electrică* din Timișoara, cu scorul 3:0 (la pauză 1:0), în prezența a 3.000 de spectatori. Înfrângerea **CAO-ului** poate fi explicată și prin absența a trei dintre cei mai buni jucători ai săi, Juhasz, Cocis și Covaci, integrați în reprezentativa militară a României, în meciul împotriva Poloniei; la aceasta se mai adăuga și faptul că un alt jucător orădean, Vangel, și-a fracturat o mână în minutul 33 din prima repriză, astfel că, din acel moment, au evoluat în 10 oameni. În egală măsură, însă, și la **Ripensia** a lipsit internaționalul Kotormanyi, reținut și el pentru echipa militară a țării noastre, și Deheleanu, aflat la manevrele militare. A fost o partidă plină de însuflețire, în care campioana României a dominat, în majoritatea timpului, iar puținele goluri marcate se explică prin faptul că înaintarea **Ripensiei** a fost lipsită de eficacitate și prin apărarea dârză a **CAO-ului**. Dintre jucători s-au afirmat Bürger, Ciolac, Bindea, Dobay – de la **Ripensia**, și David, Ronay și, cu precădere, Bodola de la **CAO**. Marcatorii **Ripensiei** au fost: Lakatos (minutul 3, dintr-o lovitură de pedeapsă executată de către Dobay), Dobay (minutul 33, în urma unei pase a lui Ciolac) și Schwartz (minutul 37)⁸⁵.

Meciul dintre **Ripensia** și **C.A.O.** este redat și în paginile cotidianului bucureștean *Viața sportivă*, căutându-se explicații pertinente pentru înfrângerea categorică a echipei orădene: gazdele au dominat întreaga partidă; la **Ripensia** au figurat două rezerve, în timp ce în formația **C.A.O.** erau prezente 6 rezerve; portarul oaspeților, David, și-a salvat echipa de la dezastru; unicul gol al primei reprize a fost înscris de către Lakatos, în minutul 3; din minutul 30 al jocului, în urma ieșirii din teren a orădeanului Wanghel, cu brațul fracturat, **C.A.O.** a evoluat în 10 oameni; repriza secundă a adus două noi goluri pentru **Ripensia**, marcate de către Dobay (min. 79) și Schwartz (min. 83); arădeanul Orawetz, arbitrul jocului, a condus „ostilitățile” în mod corect⁸⁶.

⁸⁴ *Viața sportivă*, București, anul I, 9 octombrie 1933, pp. 1, 4.

⁸⁵ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 925, marți, 10 octombrie 1933, p. 3.

⁸⁶ *Viața sportivă*, București, anul I, 9 octombrie 1933, p. 3.

După părerea mea, înfrângerea categorică a echipei orădene **C.A.O.** de către **Ripensia**, în ziua de 8 octombrie 1933, pe arena *Electrica* din Timișoara, se datorează și adaptării lui **Ripi** la stilul de joc practicat de **C.A.O.**, pe lângă motivele expuse de redactorii paginii sportive a cotidianului *Vestul*. Chiar și presa sportivă din Capitală, de obicei ostilă față de **Ripensia**, s-a văzut nevoită să recunoască superioritatea tehnică a echipei profesioniste de pe malurile Begăi.

La jumătatea lunii octombrie 1933, *Vestul* semnală o reală surpriză în Divizia Națională: **Ripensia** și **CAO** pierdeau câte un punct, în urma meciurilor **Ripensia-România Cluj**, finalizat cu scorul 4:4 (la pauză, 4:2), și **CAO-Unirea Tricolor**, încheiat cu scorul 1:1 (la pauză, 1:0)⁸⁷.

Alexiu precizează faptul că, în întâlnirea divizionară cu **Mureșul** Târgu-Mureș din ziua de 5 noiembrie 1933, atacul ripensist a reeditat forma senzațională arătată la Budapesta – 7:2 (la pauză, 3:0), prin golurile înscrise de Dobay (5), Bindea și Ciolac. Conform cotidianului bănățean, echipa din Târgu-Mureș a oferit o surpriză plăcută spectatorilor, marcatorii săi fiind Csath (minutul 65) și Brasay (minutul 83), dintr-un penalty transformat de la distanța de 16 m.

Meciul dintre **Ripensia** și **Mureșul** era prezentat pe un ton mult mai neutru, de data aceasta, în paginile ziarului *Viața sportivă*: pentru ripensiști, meciul a reprezentat „un sever antrenament”, însă au reușit să domine ambele reprize; timișorenii au evoluat în formația lor clasică, alcătuită din Zombory, Bürger, Hocksary, Deheleanu, Kotormany, Lakatos, Bindea, Beke, Ciolac, Raffinsky și Dobay, iar oaspeții au aliniat următorul „11”: Nilca, Molnar, Vidrașcu, Pastor, Hamlet III, Hamlet I, Valici, Stalenger, Szasz, Orszo și Csatt; golurile au fost înscrise de: Dobay (min. 7, 63, 75, 85 și 88), Bindea (min. 40), Ciolac (min. 44), Csatt (min. 64) și Orszo (min. 83)⁸⁸.

Consider că „temporizarea” ritmului **Ripensiei** în meciul cu **România Cluj**, care i-a adus un scor egal (4:4) și pierderea unui punct, caracteristica jocului practicat, în general, de echipa profesionistă timișoreană, a fost compensată prin forma excelentă a ripensiștilor Dobay, Bindea și Ciolac, arătată în disputa cu echipa **Mureșul Târgu-Mureș**, încheiată cu un scor incredibil (7:2).

Vestul semnalează, la mijlocul lunii noiembrie 1933, modificarea radicală a regulamentului de legitimare: „... principiul libertății profesionalismului va fi menținut, va funcționa într-un nou cadru. Se vor respecta contractele dintre cluburi și jucători, precizându-se posibilitatea de reziliere în detrimentul clubului sau a jucătorului. Se va acorda deplină libertate de acțiune jucătorului cu contractul reziliat, adică acesta va putea schimba clubul indiferent de data expirării contractului... Această legiferare nouă a fotbalului (fotbalului – n.n.) profesionist din țară va avea repercursiuni favorabile asupra instituției

⁸⁷ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 930, marți, 17 octombrie 1933, p. 4.

⁸⁸ *Viața sportivă*, București, anul I, luni, 6 noiembrie 1933, p. 3.

profesionalismului, cât și a amatorismului, trasându-se o linie distinctă între cele două sisteme de activare”⁸⁹.

Așadar, modificarea radicală a regulamentului de legitimare, prin care se făcea o diferențiere clară a profesionalismului și amatorismului în fotbal, renunțându-se la sistemul deficitar al semiamatorismului, survenită în noiembrie 1933, a fost determinată, printre altele, și de tentativele ilegale de racolare a unor jucători profesioniști de către unele echipe de amatori, semnalate – în repetate rânduri – Federației Române de Fotbal.

Vestul constată și tratamentul financiar discriminatoriu la care erau supuse cele două echipe fanion ale fotbalului timișorean, cea profesionistă (**Ripensia**) și cea amatoare (**Chinezul**): „Două treimi din venitul Ligei (Ligii – *n.n.*) de Vest și al Districtului Timișoara este realizat de două grupări: **Ripensia** și **Chinezul**. Și federația încasează anual cca 150.000 Lei. Care e răsplata? Nimic! Nici măcar nu sunt reprezentate în diferitele organe sportive; chestiunile lor sunt neglijate în fața forurilor”⁹⁰.

Consider că ziarul *Vestul* era obiectiv atunci când critica nereprezentarea celor două echipe fanion ale fotbalului timișorean, **Ripensia** și **Chinezul**, în structurile centrale de conducere ale mișcării sportive românești și nerezolvarea problemelor cu care se confruntau acestea, de către forurile responsabile, în pofida veniturilor realizate de cele două grupări din orașul de pe Bega, care erau direcționate – aproape exclusiv – spre Federația Română de Fotbal. Se constată, așadar, o centralizare excesivă și la nivelul conducerii „destinelor” fotbalului românesc, care se resimțea pe toate palierele societății, criticată – în mod vehement – de organul de presă al național-țărăniștilor bănățeni.

Cronica sportivă a *Vestului* redă clasamentul Diviziei Naționale la sfârșitul sezonului de toamnă. După cum era de așteptat, **Ripensia** se afla pe primul loc al seriei B, cu 11 puncte (golaveraj 26:10), urmată de **C.A.O.** – 11 puncte (golaveraj 24:10) și **Unirea-Tricolor** – 10 puncte (golaveraj 16:7). Cealaltă echipă timișoreană, **Chinezul**, ocupa locul 3 în seria A, cu 10 puncte (golaveraj 17:14), fiind precedată de echipele **Universitatea Cluj** – 11 puncte (golaveraj 26:11) și **Crișana Oradea** – 11 puncte (golaveraj 19:7).⁹¹

Conform lui Alexiu, ultimul meci al anului a fost finala Cupei „Hutchinson”, oferită de o firmă locală. Pe un teren desfundat, cu petece de zăpadă, **Ripensia** a depășit **Chinezul** cu 2:1. Așadar, **Ripensia** era predestinată să scoată din impas nu numai fotbalul bănățean, dar și cel românesc⁹².

⁸⁹ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 953, miercuri, 15 noiembrie 1933, p. 3.

⁹⁰ Idem, nr. 960, vineri, 24 noiembrie 1933, p. 3.

⁹¹ Idem, nr. 966, vineri, 1 decembrie 1933, p. 3.

⁹² Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, p. 46.

Vestul surprinde aspecte interesante din finala Cupei „Hutchinson”. Cu un joc periculos și plin de elan, similar cu cel contra echipei **C.F.R., Chinezul** și-a concentrat forțele îndeosebi în apărare, mijlocașii Nagy și Demetrovici marcând, pe tot parcursul jocului, pe „așii” ripensiști Bindea și Dobay. Din păcate, la **Ripensia**, atacul a reprezentat, mai degrabă, o lozincă, iar linia intermediară și apărarea n-au „marcat” suficient atacanții chineziști, aceștia din urmă reușind, de nenumărate ori, să pună în pericol poarta lui Zombory. Cvintetul ripensist Bindea-Beke-Ciolac-Raffinsky-Dobay a prezentat publicului exagerat de multe combinații, care nu s-au materializat în goluri: deși în formă maximă, Ciolac n-a avut curajul să șuteze; Bindea a driblat, la nesfârșit, fără niciun rezultat palpabil; Beke s-a dovedit mai curajos ca odinioară; Raffinsky s-a remarcat numai prin durități; Dobay, „marcat” de Nagy, nu a jucat la același nivel din trecut. La **Chinezul**, compartimentul halfilor s-a străduit foarte mult, Nagy fiind revelația zilei; fundașii Hetzer și Kohl au fost, cu adevărat, impenetrabili, însă, datorită câtorva durități intenționate ale lui Kohl, **Chinezul** a primit un gol, din 11 m; la înaintare, Semler și Szilard au demonstrat o formă cu totul deosebită. Repriza I s-a caracterizat prin superioritatea relativă a **Ripensiei**, fără vreun rezultat, încheindu-se cu un „scor alb” (0:0). La reluarea partidei, calitatea jocului a scăzut considerabil, însă au fost înscrise golurile: în minutul 6, în urma faultării în careu a lui Bindea, de către Kohl, este acordată o lovitură de la 11 m, transformată de Zombory, arbitrul Keller dovedindu-și, de mai multe ori, lipsa de experiență; „bombele” expediate de către Dobay spre poarta adversă nu se transformă în puncte pentru **Ripensia**; de asemenea, jucătorii **Chinezului** pun în pericol, de câteva ori, poarta echipei profesioniste; în minutul 29, Dobay înscrie al doilea gol pentru **Ripi**; la finalul partidei, Zombory, ieșit din poartă, scapă mingea trimisă de Zelenak II, iar Szilard marchează golul de onoare al **Chinezului** în poarta goală, ceea ce provoacă un entuziasm extraordinar în rândurile suporterilor echipei amatoare timișorene⁹³.

După părerea mea, situarea **Ripensiei** pe primul loc al seriei B din Divizia Națională, la sfârșitul sezonului de toamnă al anului 1933, nu mai surprindea pe nimeni. Totuși, conducerea clubului profesionist era destul de îngrijorată de revenirea spectaculoasă a echipei **Chinezul**, în ultima vreme, team-ul de amatori punând serioase probleme lui **Ripi** în meciul pentru finala Cupei „Hutchinson”, prin elanul manifestat și prin linia sa de apărare, aproape impenetrabilă.

Sfârșitul anului 1933 îi găsea pe jucătorii lui **Ripi** în așteptarea medaliilor de campion național, comandate în Elveția de către F.R.F.A., dar și a achitării datoriei pe care o avea **CAO** față de echipa timișoreană, în valoare de 27.000 lei. De asemenea, conducerea **Ripensiei** l-a angajat, pe postul de atacant, pe Bayerle, „tânărul și talentatul centru înaintaș al clubului **Vulturii** din localitate”, Wetzer

⁹³ *Vestul*, Timișoara, anul IV, nr. 969, marți, 5 decembrie 1933, p. 3.

urma să joace – din primăvara anului 1934 – în altă echipă timișoreană, **Ilsa**, iar portarul **Ripensiei**, Zombory, rămânea în Capitală în timpul sezonului de iarnă, pentru a conduce magazinul firmei *Hutchinson*⁹⁴.

Numărul special de Crăciun al *Vestului* consacră o pagină întreagă campioanei României, **F.C. Ripensia**: „... Pe lângă nenumărate succese internaționale, gruparea noastră profesională a stabilit, din nou, hegemonia Timișoarei în concernul fotbalului (fotbalului – *n.n.*) din țară... recunoștința noastră e sinceră și e izvorâtă din dragostea nețărnută ce o purtăm față de acest club, care, mai presus de orice altă manifestare din acest colț de țară, ne-a ridicat pe un piedestal onorific în însăși viața sportului european... **Ripensia** are susținători relativ puțini, dar *bănoși*. Toți plătesc cotizații lunare cari (care – *n.n.*) variază între 500–600 Lei, fără altă recompensă decât dorința de a simți alături de acest club glorios. Membrii comitetului... plătesc, și ei, cotizația lunară de Lei 500, deci nu contribuiesc (contribuie – *n.n.*) numai cu munca la prosperarea societății. Un gest frumos și demn de imitat...”⁹⁵.

Ususan precizează faptul că, în anul 1933, **Ripensia** a disputat un total de 58 de partide (4 în ianuarie, 2 în februarie, 4 în martie, 5 în aprilie, 9 în mai, 6 în iunie, 9 în iulie, 5 în august, 3 în septembrie, 6 în octombrie, 4 în noiembrie, 1 în decembrie), în care a marcat 288 de goluri, încasând doar 83. Cel mai prolific jucător al lui **Ripi** s-a dovedit a fi Dobay, cu 77 de realizări⁹⁶.

Deci, la finele anului 1933, conducerea clubului **Ripensia** considera necesare unele schimbări în componența lotului oficial, determinate de plecarea – temporară sau definitivă – a unora dintre faimoșii săi fotbaliști, precum Wetzer și Zombory. Pe drept cuvânt, cotidianul *Vestul* solicita – pe un ton imperativ – implicarea forurilor fotbalistice de la nivel central în sprijinirea lui **Ripi**, care a ridicat fotbalul bănățean și cel românesc „pe noi culmi”, oferindu-i o largă recunoaștere europeană și chiar mondială, dar și un aport sporit – în plan moral și material – din partea publicului, care să ignore prejudecățile naționale și rasiale de orice tip în aprecierea jocului excelent practicat de **Ripi**.

Concluzii

Paginile cotidianului *Vestul* din Timișoara surprind confruntările dintre „regăteni” și bănățeni și în plan sportiv, elogiind echipele **Chinezul** și **Ripensia**, considerate emblematice pentru fotbalul bănățean și central-european.

În 1932, „scandalul Schwartz” s-a încheiat favorabil pentru conducerea **Ripensiei**, prin promisiunea lui „Șobi” de a juca, în continuare, în cadrul clubului profesionist, renunțând la intenția de a redeveni sportiv amator.

⁹⁴ Idem, nr. 977, vineri, 15 decembrie 1933, p. 3.

⁹⁵ Idem, nr. 984, luni, 25 decembrie 1933, p. 3.

⁹⁶ Sandu Ususan, „**Ripensia**, primul club de fotbal profesionist din România (II)”, p. 8.

Ziarul *Vestul* lansa critici vehemente la adresa conducerii Federației Române de Fotbal, care susținea, în mod fățiș, activitatea unor cluburi și punea diverse piedici **Ripensiei**.

Jurnaliștii *Vestului* analizau, în mod pertinent, **anteproiectul Diviziei Naționale**, constituită după model italian, anteproiect trimis de Biroul Federal ligilor de profil din țară. **Ripensia** și-a menținut practica organizării mai multor meciuri amicale înaintea partidelor internaționale.

În paginile cotidianului bănățean erau surprinse și acțiunile unor grupări orădene (**C.A.O., Crișana**) și bucureștene (**C.F.R., Macabi**) de a „împrumuta”, în mod ilegal, ripensiști de o certă valoare, profitând de anumite prevederi ale regulamentului privind certificarea jucătorilor.

Înaintea turneului din Franța, **Ripensia** s-a văzut nevoită să achiziționeze jucători experimentați care proveneau fie de la alte echipe timișorene, precum **Kadima** sau **R.G.M.T.**, fie de la reputata echipă clujeană **Universitatea**.

Participarea **Ripensiei** la Divizia Națională presupunea acordarea unui regim separat echipelor profesioniste, care să permită **team**-ului timișorean acoperirea deficitului financiar.

În anul 1932 s-au constatat fluctuații valorice destul de periculoase ale echipei **Ripensia** în meciurile disputate în Divizia Națională. De multe ori, tehnicitatea echipei profesioniste din municipiul Timișoara nu era suficientă pentru a înfrânge jocul agresiv și rapid al unor echipe bucureștene.

Trebuie menționat faptul că **Ripi** făcea parte din **Liga de Vest**.

Ripensia continua practica meciurilor amicale cu echipe prestigioase din străinătate, dar și din țară, cu precădere din zona Banatului și Transilvaniei.

Din păcate, de multe ori, prin diverse metode, inițiatorii Diviziei Naționale au protejat cluburile din Capitală, fapt ce nemulțumea profund conducerea clubului **Ripensia** și genera critici vehemente în paginile cotidianului *Vestul*.

Calitatea meciurilor **Ripensiei** depindea, uneori, și de erorile de arbitraj ori de atmosfera ostilă creată de alte echipe.

La sfârșitul anului 1932 se constată o întrepătrundere a vieții politice și a celei sportive, cel puțin la nivelul fotbalului.

În anul 1932, **Ripensia** a participat și la **Cupa Hutchinson**, însă rezultatele sale au fost sub așteptări, deoarece echipa nu era suficient de sudată în urma ultimelor modificări survenite în lotul oficial.

În 1933, **Ripensia** a câștigat majoritatea meciurilor susținute, obținând un golaveraj impresionant, datorită stabilității echipei și a menținerii stilului de joc. Aproape de fiecare dată se aliniau: Zombory-Bürger, Hoksary-Deheleanu, Kotormany, Lakatos II-Bindea, Al. Schwartz, Ciolac, Raffinsky, Dobay. Practica meciurilor amicale, interne și internaționale, precum și a participării la **Cupa Hutchinson**, a continuat.

Modificarea legislației sportive a permis redresarea veniturilor **Ripensiei**. Regele Carol al II-lea se număra printre fanii înfocați ai **Ripensiei**.

La jumătatea lunii noiembrie 1933 s-a modificat, în mod radical, regulamentul de legitimare a jucătorilor, trasându-se o „linie roșie” între amatorism și profesionalism, cu efecte benefice asupra **Ripensiei**.

Bibliografie

Surse editate. Lucrări generale și speciale

Alexiu, Cristofor Cristi, *Ripensia. Nostalgii fotbalistice*, Timișoara, Editura Helicon, 1992.

Popa, Bogdan, *Educație fizică, sport și societate în România interbelică*, Cluj Napoca, Editura Eikon, 2013.

Stăncioiu, Octavian, „**Ripensia Timișoara** – istoria pe scurt (III)”, în *Ripensia* (revistă de informare, istorie, cultură și educație sportivă), Timișoara, decembrie 2013.

Ususan, Sandu, „**Ripensia**, primul club de fotbal profesionist din România (I)”, în *Fotbal vest*, Timișoara, 2014.

Ususan, Sandu, ***Ripensia**, primul club de fotbal profesionist din România (II)*, în *Fotbal vest*, Timișoara, 2014.

Vestul, Timișoara, 1932–1933.

Viața sportivă, București, 1933.